

SOBOTA

21 lutego 2009
rocznik LXIV ♦ nr 22
cena 9 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558740044
www.glosludu.cz
info@glosludu.cz

Pismo wychodzi
we wtorki, czwartki i soboty

Ludu
GŁOS
GAZETA POLAKÓW w Republice Czeskiej

TEMAT TYGODNIA na str. 6-7:

Pomóż nam podpisać zdjęcie

Kontrowersyjny apel muzeum

Na swoim dawnym miejscu, przed budynkiem szkoły podstawowej przy ul. Komeńskiego w Czeskim Cieszynie, być może stanie pomnik T.G. Masaryka. Do jego odbudowy chcą przekonać Urząd Miasta historycy Muzeum Ziemi Cieszyńskiej. O ile pomysł wystawienia monumentu nie budzi kontrowersji, o tyle nie wszystkim podoba się sposób wprowadzenia w życie planu i treść apelu, który przygotowało muzeum. – Apel zawiera sformułowania, z których można wywnioskować, że nie chodzi tylko o uczczenie pamięci Masaryka, ale bardziej o dokuczenie Polakom – uważa prezes Kongresu Polaków, historyk Józef Szymeczek.

Pomnik pierwszego prezydenta Czechosłowacji stanął przed budynkiem szkoły w czasie jej budowy, w 1925 roku. 13 lat później został najpierw zniszczony, a następnie usunięty ze swojego miejsca. Nie udało się go potem odnaleźć. Teraz historycy czeskokocieszyńskiego muzeum, Zbyšek Ondřeka, David Pindur, Radim Jež i Jan Al Saheb, chcą, by powstała jego replika i stanęła na dawnym miejscu. W tej sprawie napisali apel, który, choć przeznaczony był do wiadomości urzędników magistratu, trafił do mediów, m.in. do „Głosu Ludu”. – O istnieniu listu otwartego dowiadujemy się od dziennikarzy. Do tej pory miasto wspierało, nie tylko finansowo, różne przedsięwzięcia muzeum, ale ostatnio również wykonanie tablicy pamiątkowej ku czci założyciela tej placówki. Kierownictwo muzeum zawsze zwracało się do nas bezpośrednio i można tylko spekulować, czemu tym razem wybrano taką formę – mówi wiceburmistrz Czeskiego Cieszyna, Stanisław Folwarczny.

Tymczasem inicjatorzy przedsięwzięcia zbierają w muzeum podpisy

Zbyšek Ondřeka, dyrektor Muzeum Ziemi Cieszyńskiej, przed parkiem archeologicznym w Kocobędzu-Podoborze. Teraz marzy o pomniku prezydenta Masaryka.

pod apelem, by 7 marca, kiedy przypada rocznica urodzin prezydenta Masaryka, przekazać go miastu. – Wydaje nam się, że Tomáš Garrigue Masaryk to osobistość bezkonfliktowa, uznawana prawie przez wszystkich. Chcielibyśmy, żeby kilka osób podpisało się pod tym apelem, a potem złożymy oficjalne podanie do ratusza – wyjaśnia dyrektor muzeum, Zbyšek Ondřeka. Znalazło się jednak parę osób, które nie złożyły pod apelem podpisów. – Nie wszyscy podpisali, to fakt. Ale mamy demokrację – mówi dyrektor.

Problem w tym, że apel nie tylko przypomina historię pomnika i uzasadnia potrzebę jego odbudowy, ale wiele miejsca poświęca też Pierwszej Republice. Podczas gdy dla inicjatorów budowy pomnika

okres międzywojenny to czas entuzjastycznego tworzenia nowego miasta, „w niejednym przewyższającego swojego starszego brata”, to dla Polaków 1920 rok, to data przy-

– Nie wiem, co mam na to odpowiedzieć. My po prostu chcemy odbudować pomnik, po co się w tym doszukiwać jakichś innych zamiarów – odpowiada Ondřeka.

Pomnik T.G. Masaryka przez 13 lat stał przed szkołą podstawową przy ulicy Komeńskiego.

pominająca o smutnym okresie podziału Śląska Cieszyńskiego i rozpadu samego Cieszyna. Niektórzy między wierszami wyczytali też niechęć do Polaków. – Apel zawiera sformułowania, z których można wywnioskować, że nie chodzi tylko o uczczenie pamięci Masaryka, ale bardziej o dokuczenie Polakom. To, że dokument trafił najpierw do mediów, a nie do odpowiednich urzędów, może świadczyć o tym, że inicjatorzy chcą coś bardziej zademonstrować, niż działać. Jeśli chodzi o budowę pomnika – nie mam nic przeciwko osobie Masaryka, ale może lepiej byłoby uczcić pamięć miejscowych, zasłużonych działaczy – komentuje prezes Kongresu Polaków, historyk Józef Szymeczek.

Co na to inni historycy? – Nie widzę w tym pomysłcie nic kontrowersyjnego, w 1920 roku zdecydowano za nas, odgórnie, i nic już tego nie zmieni – mówi Irena Adamczyk z Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie. – Nie ma w tym żadnej polityki, po prostu chcemy przypomnieć, że ten pomnik kiedyś stał w Czeskim Cieszynie i dobrze by było go odnowić przy okazji 90. rocznicy powstania miasta – wyjaśnia jeden z pomysłodawców, David Pindur.

– Chętnie przedyskutujemy sprawę wykonania nowego pomnika T.G. Masaryka, jednak powinna to być rzeczowa dyskusja, a nie granie na narodowościowych emocjach – podsumowuje Stanisław Folwarczny.

ELŻBIETA PRZYCZKO

ZDARZYŁO SIĘ

Dla kogo stypendia?

Przez całą środę obradowała powołana przez władze Kongresu Polaków komisja weryfikująca wnioski stypendialne z Fundacji Semper Polonia. Trwało to tak długo, bo komisja miała do rozpatrzenia aż 353 wnioski. Oprócz wicekonsul ds. Polonii i kultury ostrawskiego Konsulatu Generalnego RP, Agnieszki Fedorów-Skupień, i szefa Kancelarii KP, Romana Kaszpera, w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele PZKO, Harcerstwa Polskiego w RC, Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej oraz Klubu Stypendystów Fundacji Semper Polonia. – Komisja ma ocenić działalność stypendystów na rzecz społeczeństwa polskiego w RC – powiedział nam Roman Kaszper. Wnioski zostały ocenione. Potencjalni stypendyści mogą sprawdzić w Kancelarii KP, jak zostali ocenieni. Od decyzji można się odwołać. (kor)

Promują Ondrusza

O drodze twórczej Józefa Ondrusza i pracach nad jego książką „Tu się żyje bez starości – Godki Śląskie” opowiadali na środowowym „Stoliku Polskim” jej twórcy – ilustratorka Darina Krygiel, tłumaczka Agnieszka Buchtova, korektorka Eliška Kaszper oraz redaktor Janina Raclavska. – Czekamy, jaki odzew przyniesie książka wydana w wersji czesko-polskiej. Jest to pozycja i dla babci, i dla wnuka, który często już nie zna języka polskiego. Może właśnie poprzez tę książkę dotrze do swoich korzeni – podkreśla inicjatorka publikacji Helena Legowicz, prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Polskiej Książki. (mro)

Ukradł rower, bo go suszyło

28-latek na oczach właściciela skradł w czwartek w Cieszynie rower, a potem uciekał nim zaśnieżoną ulicą. Gdy w końcu dał się złapać, okazało się, że jest kompletnie pijany. 28-latek zapytany, dlaczego ukradł rower, z rozbrajającą szczerością odparł, że chciało mu się piwa, a nie miał czym podjechać do gospody. Kiedy mieszkaniacze Ochab wytrzeźwieje, będzie odpowiadał za kradzież roweru o wartości 500 zł, a także kierowanie po pijanemu. (Gazetacodzienna.pl)

PYTANIE DO...

socjolog Haliny Rusek

Apel Muzeum Ziemi Cieszyńskiej w sprawie budowy pomnika dotyka delikatnych kwestii odmiennych interpretacji historii. Podobnie jest z planowanymi obchodami 90-lecia powstania Czeskiego Cieszyna. Czy jest sens przypominać te sporne wydarzenia?

– Dużo dyskutujemy o tym w Komitecie ds. spraw obchodów 1200-lecia Cieszyna. Powstaje problem, czy należy świętować również 90-lecie Czeskiego Cieszyna. Moje zdanie jest takie, że faktów historycznych się nie odwróci, chociaż oczywiście 1920 rok wprowadził dla nas, Polaków, niekorzystne rozwiązania. Jednolity dotąd region został bezwzględnie podzielony na dwie części. Powstał Czeski Cieszyn, a jego mieszkańcy mają prawo do świętowania założenia tego miasta, z którym są związani. Powrotu do jedności Cieszyna i Czeskiego Cieszyna nigdy nie będzie, choć jako Polka nad tym ubolewam. Są to już dwa oddzielne organizmy. Potrzebna jest wzajemna akceptacja faktów historycznych i ostateczne zmierzenie się z nimi. W historii Śląska Cieszyńskiego powinniśmy raczej szukać elementów, które nas łączą, a nie tych, które dzielą. (ep)

FOT. APC

POGODA

sobota
niedziela

dzień: -5 do 0°C
noc: -7 do -14°C
wiatr: 2-5 m/s

poniedziałek

dzień: -2 do 2°C
noc: -3 do -6°C
wiatr: 3-7 m/s

9 771212 422065

09022

KRÓTKO

Nagroda dla miasta

HAWIERZÓW (dc) – Miasto już od ośmiu lat organizuje dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodziców wczasy rehabilitacyjne w Beskidach. Udział w nich wzięło dotąd 106 dzieci, a z kasy miejskiej wydano na ten cel milion koron. Projekt przyniósł miastu nagrodę w tegorocznej edycji konkursu „Mosty”, który ogłasza co roku Rada Narodowa Osób Niepełnosprawnych. Dyplom uznania wręczyła we wtorek w Karlowych Warach wiceprezydentowi miasta, Bronisławowi Bujokowi, Livie Klausová.

Strażacy nie pomogą

OSTRAWA (dc) – Strażacy nie są powołani do tego, by usuwać sople lodu i śnieg z dachów. Interwenują tylko wtedy, gdy śnieg lub lód bezpośrednio zagrażają przechodniom. Straż Pożarna województwa morawsko-śląskiego umieściła na swych stronach internetowych (www.hzsmsk.cz) aktualizowany spis firm, które świadczą odpłatnie tego typu usługi. – *Trzeba podkreślić, że regularne zrzucanie śniegu z dachów i usuwanie sopli należy do obowiązków właścicieli budynków – bez względu na to, czy są one własnością gminy, województwa, państwa, czy też osób prywatnych – przypomina rzecznik straży pożarnej, Petr Kúdela.*

Zrób maskotkę

ORŁOWA (mro) – Orłowska filia Muzeum Ziemi Cieszyńskiej zaprasza wszystkich do wzięcia udziału w konkursie na maskotkę – symbol przemian miasta. Figurka powinna nawiązywać charakterem do stałej ekspozycji „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość”. Zwycięska figurka zostanie następnie wykonana z ceramiki oraz podpisana tabliczką z nazwiskiem autora i stanie się częścią stałej ekspozycji. Projekty maskotek będą gromadzone w sali orłowskiego muzeum do końca czerwca. 26 sierpnia, w rocznicę otwarcia placówki, twórcom najlepszych projektów zostaną rozdane nagrody.

Pod młotek

JABLONKÓW (kor) – Zarząd Miasta rozważał na czwartkowym posiedzeniu możliwość sprzedania restauracji „Ameryka” stojącej obok kompleksu sportowo-wypoczynkowego o tej samej nazwie. Do tej pory miasto wynajmowało go prywatnemu przedsiębiorcy. – *Budynek został zbudowany podczas II wojny światowej i wymaga kapitalnego remontu – mówi wiceburmistrz Stanisław Jakus. – Wprawdzie cały czynsz, który płacił nam dzierżawca, przeznaczaliśmy co roku na remonty, ale było to za mało. Prywatnemu właścicielowi na pewno łatwiej by było przywrócić „Ameryce” dawną świetność i stworzyć w niej lokal na miarę XXI wieku. Pomysł musi jeszcze zaakceptować Rada Miasta. Najbliższa sesja odbędzie się 3 marca.*

Uwaga na groźne lawiny w Beskidach

Narciarze cieszą się z doskonałych warunków na nartostradach, natomiast warunki turystyczne w wielu częściach Beskidów są bardzo trudne. Na Jaworowym i Wielkim Połomie leżało wczoraj 130 cm śniegu, na Łysej Górze 190 cm. Tworzą się nawet pięciometrowe zaspy. Ratownicy górscy nie polecają raczej pieszych wycieczek, zwłaszcza w pojedynkę. – *Jeżeli idzie grupa, i to przetartym szlakiem, nie ma większego ryzyka. Ale nie wszędzie szlaki są przetarte, na przykład nie polecam trasy z Małego Połomu na Biały Krzyż – poinformował wczoraj „Głos Ludu” Radan Jaškovský z beskidzkiego Górskiego Pogotowia Ratunkowego we Frydlancie nad Ostrawicą. – Również na nartach biegowych nie wszędzie da się przejechać. Ludzie powinni liczyć się z tym, że w głębokim śniegu szybko stracą siły. I choć wezwą na pomoc ratowników, to nie ma gwarancji, że w panujących obecnie warunkach dotrzemy do nich na czas. Może to trwać nawet kilka godzin.*

Skrajnie trudne warunki pa-

Wyruszając w góry, pamiętajmy o odpowiednim ekwipunku, zapasie jedzenia i ciepłych napojach. Na wszelki wypadek zanotujmy numery telefonów alarmowych Górskiego Pogotowia Ratunkowego: 606 769 010 (czeski) i +48 601 100 300 (polski).

nują po polskiej stronie, w rejonie Skrzycznego, Soszowa, Stożka, Czantorii, a zwłaszcza Babiej Gó-

ry. Tam właśnie zaginął w czwartek turysta, schodzący ze szczytu na raketach śnieżnych. Ratowni-

cy Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego znaleźli go wyczerpanego dopiero wczoraj nad ranem. – *Był to dobrze przygotowany i wyposażony w sprzęt turysta, lecz przecenił swe siły i w śnieżycy zszedł z zaplanowanej trasy. Był też mocno wygolony, nie jadł od rana poprzedniego dnia – powiedział „Głowski Ludu” naczelnik Grupy Beskidzkiej GOPR w Szczyrku, Jerzy Siodlak.*

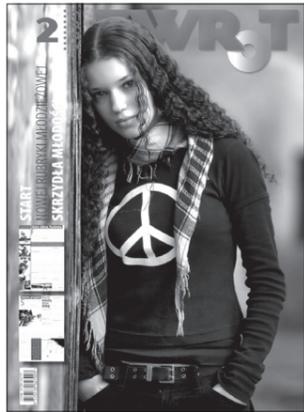
Na północnych stokach Babiej Góry obowiązuje III stopień zagrożenia lawinowego, w pięciostopniowej rosnącej skali. Do wiosny zamknięty jest szlak żółty, tak zwana Perć Akademicka, na Babią Górę. Zagrożenie lawinowe obowiązuje również w rejonie Skrzycznego i Pilska.

Po czeskiej stronie Beskidów nie ogłoszono na razie niebezpieczeństwa lawinowego, lecz ratownicy ostrzegają przed obsuwaniem się mas śnieżnych. – *Chodzi o zjawisko podobne do lawiny, lecz mniejszych rozmiarów – wyjaśnił Radan Jaškovský. – Również taka mała lawina może zasypać ludzi.* (dc)

Co w lutym »Zwrotie«?

Najnowszy „Zwrot” ukaże się w najbliższy poniedziałek. Jak poinformował nas redaktor naczelny, Kazimierz Kaszper, w lutym numerze miesięcznika znajdziemy m.in. nowy cykl „Spotkania ze Wschodem” – w pierwszym odcinku Agata Szczuka rozmawia z Pawłem

Gienadijewiczem z Białorusi, który aktualnie przebywa w Warszawie. Jest też nowa rubryka „Skrzydła młodości” z tekstami Czesława Przywary i Tomasza Ryłki. W rubryce „Ślubnie, chlubnie albo durnie” Halina Sikora-Szczotka rozmawia o ślubach i małżeństwach Heleny Koterli z Oldrychowic i Janiny Cieniły z Gutów, natomiast w „Przędziwie pamięci” o rodzie Kristenów opowiada Oldze Gorgol Władysław Kristen. Nie zabrakło też kolejnego odcinka z cyklu „Szlakiem kół PZKO” – Czesława Rudnik zawiązała tym razem do Cz. Cieszyna-Centrum. – *Numer ukaże się z dodatkiem bibliograficznym „Cesiniana 2008” Kazimierza Jaworskiego – zdradził Kaszper. Zaprosił też czytelników miesięcznika na kolejne spotkanie w „Szyndzielni Zwrotu”, organizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem Młodzieży Polskiej w RC. Odbędzie się ono w piątek 27 lutego o godz. 17.00 w klubie „Dziupla”, a referat wygłosi Józef Szymeczek.* (kor)

Szaleli na Babskim Balu

W Domu PZKO w Będowicach Dolnych odbył się w sobotę Babski Bal. Pokaz w wykonaniu mężczyzn tańczących w rytm pieśni legendarnych „Filipinek” rozbawił salę balową. (s)

FREAK SHOW

Moje wątle zdrowie nękało ostatnio podstępnie chorobsko, korzystając więc z chwilowej niemocy zabrałem się za nadrobienie braków w lekturze. Ustawiłem sobie tedy koło łóżka stosik książek, które w normalnych okolicznościach leżałyby bez użytku na półkach, i zacząłem się zmagać z mniej lub bardziej ambitnymi tytułami. I tu w samym środku jakiegoś barwnego opisu uderzyła mnie okropna wizja – co by było, gdybyśmy musieli żyć w świecie zmaterializowanych metafor, przenośni i powiedzonek?

Wyobraź sobie, drogi Czytelniku, że wracasz do domu z pracy z zakrwawionymi rękoma, bo przez cały dzień darłeś koty ze swoim szefem. Na szczęście nie było trzeba sprzątać szczątków, gdyż jeden z pracowników był tego dnia wyjątkowo zasępiiony i wszystko dokument-

nie pozjadał. To jednak stanowi dla Ciebie mierną pociechę, gdyż otwarte rany na potylicy zdradzają, że po rozpruciu ostatniego kota zaczęło Cię gryźć sumienie. Zanim przekroczysz próg swojego domostwa, stajesz się świadkiem

Makabra

makabrycznego widowiska – sąsiad wychodzi ze skóry, bo jakiś „oczajduśza” podrapał gwoździem jego nowy samochód. Po daremnych próbach wepchnięcia sąsiada z powrotem, zostawiasz go na chodniku i definitywnie znikasz w domowym zaciszu. Tam spotykasz żonę, która na powitanie puszcza do ciebie oko, więc przez dłuższy czas wspólnie poszukujecie jej protezy, która wturlała się pod sofę. Nie możecie jednak

znaleźć ślepia, odkrywając w zamian same cuda, krzyczysz więc: „Psiakrew!” trafiając na lepką kałużę juchy, „O, kurczę blade!”, gdy w dłoń dziobnie Cię niezbyt opalony okaz drobiu, a wreszcie „O, k...!”, gdy ku ogólnemu zdziwieniu wypełnie spod sofy ladacznica.

Dokładnie w tej chwili nie wytrzymujesz już całego tego szaleństwa, a ponieważ nie pamiętasz, gdzie w tym roku zimują raki, czmychasz, gdzie pieprz rośnie. Gdy po roku do domu dociera Twoja pocztówka z Indii, połowa Twojej rodziny szaleje z tęsknoty w miejskim zakładzie psychiatrycznym, pozostali zaś krewni umierają kolejno ze strachu.

Nic, dodać, nic ująć – włosy mi dęba stają, oblewa mnie zimny pot, jakie dantejskie sceny, jaka sodoma – gomora! I niech mi jeszcze ktoś powie, że książka wzbogaca.

FELIETON DARKA JEDZOKA

»gazetacodzienna.pl

Śląsk Cieszyński on-line

7 DNI W TYGODNIU!

24 GODZINY NA DOBĘ!

ZA DARMO!

Codziennie aktualne informacje z całego Śląska Cieszyńskiego.

W POLSKIEJ SZKOLE NA KORYTARZU DZIECKO MUSI SŁYSZEĆ, ŻE NAUCZYCIEL MÓWI PO POLSKU

Potrzebna jest presja

Nauczyciel z polskiej szkoły na Zaolziu w trakcie wycieczki szkolnej zwraca dzieciom uwagę: – *Sklidnijcie se, dziecka! A teraz wstępujemy z pociągu. Głupi żart? Niestety nie, przykra rzeczywistość, o której nikt głośno nie chce mówić. – W czeskich szkołach, jeżeli ktoś nie zna dobrze czeskiego lub używa gwary poza lekcją, to dostaje obniżony stopień z czeskiego. W polskiej szkole, jeżeli damy dziecku zły stopień z powodu braków językowych, to rodzice posłają je do szkoły czeskiej – komentuje Małgorzata Rakowska, nowa przewodnicząca Komisji Szkolnej Rady Kongresu Polaków, którą poprosiliśmy o wywiad w ramach naszego cyklu rozmów o zaolziańskiej tożsamości.*

Czy nasze szkoły są placówkami z polskim językiem nauczania naprawdę, czy tylko z nazwy?

To jest szalenie skomplikowana sprawa. Ja sama nie wiem, jak do tego podejść. Dzieci korzystają z podręczników z Polski, więc można powiedzieć, że korzystają z lepszych podręczników niż kiedyś, kiedy mieliśmy podręczniki tłumaczone z czeskiego. Trzeba im wiele słów wytłumaczyć, bo nie rozumieją wszystkiego. Jednak zauważyłam, że potem wchłaniają polskie teksty, potrafią bieleć odpowiadać na pytania. Natomiast między sobą nie rozmawiają językiem literackim, po polsku. W polskiej szkole mówią gwara lub po czesku. Tylko dzieci, które przyjechały z Polski, mówią po polsku.

Rozmawiają tak, jak w domu...

Bardzo dużo jest małżeństw mieszanych, w których dzieci mówią z rodzicami po czesku. Często się zdarza, że któryś z rodziców, nieznający gwary ani języka polskiego, uczył się tego języka razem z dziećmi. Przychodzili na wywiadówkę rodzice, którzy mówili, że nie rozumieją po polsku. Na Zaolziu jest już mało typowo polskich rodzin. Czego dziecko w domu słucha? Czeskiej telewizji, czeskiego radia. Ludzie czytają czeskie gazety, bo je potrzebują do życia w tym kraju, potrzebują praktycznych informacji. Dziecko przychodzi do sklepu, gdzie mówią do niego po czesku, na dworcu kolejowym tak samo, na poczcie też. No to gdzie to dziecko ma używać języka polskiego? W rodzinach mówi się gwara, albo mówi się po czesku. Jest naprawdę mało rodzin, w których mówi się po polsku. Bywają rodziny, które przyjechały z Polski, albo rodziny, które mają bliskich przodków

z Polski. Ale ci, którzy pochodzą „tu stela”, mówią w domu po naszymu.

Nauczyciele mogą egzekwować używanie języka polskiego przez dzieci?

W czeskich szkołach, jeżeli ktoś nie zna dobrze czeskiego lub używa gwary poza lekcją, to dostaje obniżony stopień z czeskiego. W polskiej szkole, jeżeli damy dziecku zły stopień z powodu braków językowych, to rodzice posłają je do szkoły czeskiej. Poza tym, jak ktoś może egzekwować coś, czego sam nie dotrzymuje...

Jakiego języka używają więc nauczyciele?

Dziś nauczyciel uczący w polskiej szkole mówi w domu gwara, albo też z czeskim partnerem i ze swoimi dziećmi po czesku. W szkole, poza klasą, niestety najczęściej również używa gwary. Proszę jednak spojrzeć na nie tak daleką przeszłość – pan profesor Franciszek Morawiec mówił tylko po polsku, profesor Tadeusz Błanik po polsku. Nauczyciele poprzednich generacji byli nosicielami polskości i mówili po polsku nie tylko na lekcji, ale również w domu, ze swoimi kolegami i z dziećmi. Nie trzeba jednak wracać aż tak daleko w przeszłość. Panie profesor Hilda Śliż czy Nina Ferfecka stale mówią z wszystkimi piękną polszczyzną. A dzisiaj niestety mało jest nauczycieli stąd, którzy mówią na co dzień naprawdę po polsku. „Nosicielami” dobrego języka mogliby być nauczyciele pochodzący z Polski. W gnojnickiej szkole z chęcią więc zatrudniałam nauczycieli z Polski, którzy urodzili się w Polsce, którzy wykształcili się w Polsce i nie znają gwary. Pewnym utrudnieniem dla nich jest to, że często nie umieją mówić czy pisać po czesku, a to jest dla nauczyciela w naszym kraju oczywiście potrzebne.

Można zmusić naszych nauczycieli, by mówili po polsku...

Nie można. Do tego nie można zmusić. Każdy sam musi zrozumieć i dogłębnie wyczuć, że nauczyciel będąc w polskiej szkole na terenie Czech, powinien świecić przykładem i mówić po polsku w domu, z dziećmi, z mężem. Tak samo, jak czescy nauczyciele przecież nie będą mówili gwara ani też po polsku w swo-

FOT. MAREK SANTARIUS

ich rodzinach. A oprócz tego, przecież to polska szkoła daje przysłowiowy chleb naszemu nauczycielowi. Bez języka polskiego nie będzie dzieci w polskich szkołach, bez dzieci nie będzie klas, szkół ani pracy dla nauczycieli. Jeżeli już pominiemy poczucie powołania, to chyba to powinien być mocny argument, nie? Ważna powinna być też rola dyrekcji, rady szkoły i inspekcji w wymaganiu poprawności językowej nauczycieli. Cóż, kiedy u nich też z tym nie jest najlepiej...

Jak długo nauczyciele używają na co dzień gwary?

Zaczął się to dawno. Pamiętam, że kiedy zaczęłam uczyć w szkole, nauczyciele już używali gwary. Nie na lekcjach, nie w klasach, nie na korytarzach. Ale w pokoju nauczycielskim używało się gwary. Natomiast potem te panie nauczycielki zaczęły coraz częściej używać gwary wśród dzieci, niekiedy nawet w klasie. Jest cała masa ludzi, którym to jest obojętne. Często słyszałam: – *Ale pan profesor Kadhubiec powiedział, że gwara jest przepiękna. Odpowiadam: – Tak, ale nie w szkole.* Ja też lubię tę gwara, też jej używam. Jednak w polskiej szkole dziecko musi na korytarzu słyszeć, że nauczyciel mówi po polsku.

Dyrektorzy nie mają wpływu na tę sytuację?

Tutaj są dwa oddzielne problemy. Po pierwsze: w szkołach potrzebni są fachowcy, np. fizycy, chemicy. Dyrektor nie zwolni dobrego nauczyciela, który jest świetnym fachowcem, pedagogiem, ma dobry kontakt z dziećmi i dobrze uczy przedmiotu. Po drugie: dyrektor nie ma żadnego formalnego instrumentu (poza uprzejmym zwracaniem uwagi), by wymagać poprawności językowej. Nie ma możliwości sięgnięcia po ocenę finansową, o mocniejszych krokach w ogóle nie ma mowy. Ale naj-

Małgorzata Rakowska, przewodnicząca Komisji Szkolnej Rady Kongresu Polaków (zastąpiła na tym stanowisku Tadeusza Wantulę). Przez 36 lat była nauczycielką, 17 lat dyrektorką szkoły w Gnojniku. 16 lat stała na czele Towarzystwa Nauczycieli Polskich.

Zaolziańska tożsamość

Wystawa fotografii grupy Zorka Project „Tożsamość. Zaolzie” prezentowana w Cieszynie zainspirowała nas do rozpoczęcia na łamach „Głosu Ludu” dyskusji o tej ziemi, smutkach, bólach i radościach jej mieszkańców, o tym, jacy byli, są i będą w coraz to bardziej zglobalizowanym świecie bez granic. W cyklu materiałów zamieszczanych w naszej gazecie próbujemy odpowiedzieć na pytanie: jacy my tu, na Zaolziu, naprawdę jesteśmy?

gorzej jest wtedy, kiedy nawet dyrektor nie wyczuwa problemu.

Więc co można zrobić?

Wielu by powiedziało, że niczego już nie można zrobić. Ja jednak jestem zdania, że problem jest do rozwiązania. W dużej mierze poprawa zależy od tego, czy pracujący nauczyciele sami sobie uświadomią ten problem i swój głęboki moralny obowiązek. Cytując jednak klasyka, każdy moralny obowiązek musi być wsparty odpowiednimi wymaganiami. Nauczyciele powinni być pod presją profesjonalną i społeczną, stawiającą im za obowiązek posługiwanie się mową polską. Platformą do propagowania tego naturalnego przecież obowiązku powinny być też TNP oraz media. Posługiwanie się poprawnym językiem nauczania powinno być niepodzieloną częścią kryteriów kwalifikacyjnych. A dyrektorzy powinni dostać do ręki instrumenty nakazujące i umożliwiające ocenę nauczyciela w tej dziedzinie. Presja rodziców powinna być również znaczącym czynnikiem. Czy rodzic ucznia w szkole z angielskim językiem nauczania (jest ich niemało w RC) toleruje nauczyciela mówiącego w szkole slangiem albo nie po angielsku?

A rola edukacji nauczycieli, dalszego kształcenia?

Oczywiście jest bardzo duża. Ale warunkiem jest odnowienie w nauczycielach – czy to presją społeczną, czy wymaganiami profesji – poczucia obowiązku używania języka polskiego w pracy i na co dzień. I wówczas naturalnym biegiem spraw sami nauczyciele dojdą do wniosku, że aby sprostać kładzionym na nich wymaganiom, powinni się dalej w tym kierunku kształcić i że najprościej można to osiągnąć w Polsce dzięki żywemu kontaktowi z językiem i kulturą. Akcji organizowanych w tym celu jest naprawdę pod dostatkiem. Trzeba tylko chcieć. Albo i musieć...

Rozmawiała: HALINA SIKORA

Olbrycht o nowych wyzwaniach Unii

Wykład europośla Jana Olbrychta na ostatnim spotkaniu Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego wzbudził zainteresowanie słuchaczy, dlatego dziś drukujemy jego fragmenty.

Czym jest Unia?

Cała konstrukcja europejska jest taka ciekawa, ponieważ nie ma swojego odpowiednika w historii, nie przypomina ani Stanów Zjednoczonych Ameryki, ani Związku Radzieckiego, ani żadnej innej konstrukcji. Jest to rodzaj sieci współpracy, która jest zawiązywana między państwami. Państwa postanawiają w jakichś sprawach ze sobą współpracować, a niektóre sprawy postanawiają robić razem.

Rola regionów w Europie

Hasło „Europa regionów” nie oznacza dzisiaj tego, co kiedyś. Obecnie mamy do czynienia z Euro-

FOT. ARC

państw, które bardzo wzmacniają swoją wewnętrzną strukturę. Dzisiaj nie może dojść do tego, by regiony były ważniejsze, albo równie ważne jak państwa. Ten proces został zatrzymany i odwrócony. Nie ma już ani jednego euro, które by szło z Brukseli do jakiegoś regionu. Wszystkie pieniądze idą najpierw do rządu, a następnie od rządu idą w dół. Państwa wzmacniają swoje regiony w sensie zarządzania i administracji, dają im możliwość zarządzania szpitalami, szkołami, drogami, ale nie dopuszczają władz regionalnych do zarządzania państwem.

Na granicy

Jesteśmy świadkami zmiany polityki Unii, jest to sprawa wręcz ostatnich miesięcy. Unia wraca do pomysłu tzw. obszarów problemowych. Chce zajmować się nie poszczegól-

nymi regionami, ale np. obszarem Bałtyku, obszarem dużego miasta, obszarem kilku regionów i obszarami transgranicznymi. Do tej pory było tak, że na granicy z jednej strony działali jedni, z drugiej strony działali drudzy, a jak się spotkali razem, to każdy zrobił swoją część zadania. Tak się tworzyły euroregiony. Nie jest to robienie czegoś wspólnie, cały czas chodzi o negocjowanie między dwiema stronami. Czy sytuacja na granicach wewnętrznych Unii jest łatwiejsza niż na granicach zewnętrznych? Ależ skąd! To złudzenie. To, że tu nie ma kontroli, jeszcze nic nie oznacza. Na granicy pozostają problemy dotyczące kwestii społecznych, mniejszości, stereotypów, wzajemnego zaufania, historii. Budowanie współpracy transgranicznej jest rzeczą absolutnie kluczową dla Unii, na to będzie kładziony bardzo duży nacisk. Wymyślił się w Parlamencie Europejskim, żeby stworzyć wspólne instytucje, które będą zarządzać pro-

gramem na granicy. Ma to być jedna instytucja zatrudniająca ludzi z dwóch stron granicy – Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej. Takie instytucje już zaczynają powstawać. Francuzi z Hiszpanami zakładają organizację, która będzie wspólnie budowała szpital francusko-hiszpański, Belgowie z Francuzami chcą powołać wspólną instytucję kultury. Teraz jest pytanie, czy założymy tu, na Śląsku Cieszyńskim, wspólną instytucję i po której stronie? Jak będzie po polskiej stronie, to będzie podlegał kontroli polskiej, jak będzie po czeskiej – będzie podlegał Czechom.

Europa a mniejszości

Sprawami mniejszości narodowych UE do tej pory się nie zajmowała. Te kwestie należały do Rady Europy. Rada Europy formułuje prawo uchwalając tzw. konwencje. Państwa między sobą uzgadniają, podpisują rodzaj umowy i tworzy się prawo międzynarodowe w postaci konwen-

cji, która jest następnie ratyfikowana przez państwa członkowskie, ale niekoniecznie przez wszystkie. W sprawach mniejszości pojawiły się Konwencja Ramowa Rady Europy o Ochronie Mniejszości Narodowych i Europejska Karta Języków Regionalnych lub Mniejszościowych. Jest jednak pytanie, czy państwo, które podpisało i ratyfikowało konwencję, jej przestrzega. Państwa mają swoje prawa wewnętrzne. W prasie pojawiła się informacja, że zdejmuje się napisy polskie na Litwie ze względu na to, że Sąd Najwyższy Litwy uznał, że jest to niezgodne z konstytucją litewską. Teraz zapewne mniejszość polska na Litwie będzie się starała udowodnić, że prawo litewskie jest niezgodne z konwencją europejską. Do tej pory prawa mniejszości w ogóle nie były tematem dla Unii, ale problem, czy powinna się tym zajmować, pojawił się, kiedy zaczęto mówić o Karcie Praw Podstawowych, która dotyczy praw obywateli Unii.

(ep)

ROZMOWA Z JANUSZEM KONIECZNYM, DYREKTOREM BRACKIEGO BROWARU ZAMKOWEGO W CIESZYNIE

Stawiamy (na) nowe piwo

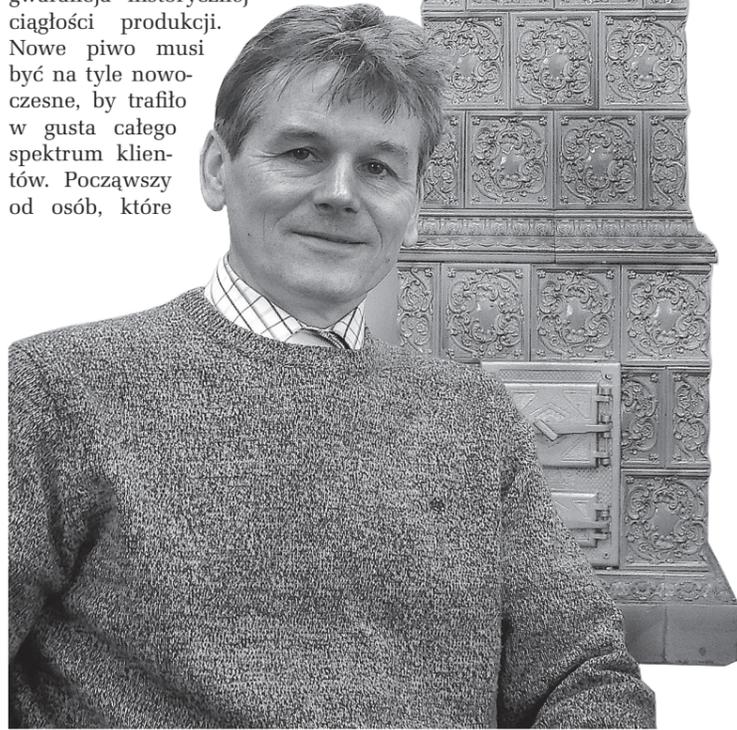
Podobno przygotowujecie jakąś specjalną edycję piwa na 1200-lecie legendarnego założenia Cieszyna w 2010 roku?

Tak. Pracujemy nad specjalnym piwem, które można zrobić tylko w naszym browarze. Nie można wyprodukować go w browarach przemysłowych, gdzie proces jest inaczej skonstruowany. Cieszyński browar charakteryzuje się otwartą fermentacją oraz długim procesem leżakowania. Pracujemy nad wyprodukowaniem nowego piwa, przy użyciu tej technologii. Będzie ono na pewno ekskluzywne, z wyższej półki, może nawet w segmencie „premium”. Oczywiście, stosownie do walorów smakowych, będzie opakowane i prezentowane. Nie mogę mówić o tym zbyt szczegółowo, ponieważ wszystko jest w fazie projektu. Browar Bracki należy do Grupy Żywiec i wszystko wymaga kooperacji, opracowania receptur, ich szczegółowego zapisu w uzgodnieniu z działem technologicznym w Warszawie. Być może piwo to trafi najpierw do Amsterdamu, gdzie są wybitni fachowcy mający długoletnie doświadczenie w tym zakresie. Później dopiero zdecydujemy, co dalej z produkcją i wprowadzaniem piwa na rynek.

Czy browar sięgnie w tym przypadku do starych receptur?

Historycznym piwem jest Brackie, które ewoluje w Cieszynie przez wiele lat, jednak jego receptura diametralnie się nie zmienia. Ona nie może się zmieniać. Nie ma zresztą takiej potrzeby. Piwem nawiązującym do tradycji piwowarstwa jest też porter wykonywany na zlecenie i zamówienie Browaru Żywiec. Jego receptura nie zmieniła się od roku 1881. Cieszyn kultywuje tradycje wyrobu portera, ponieważ w Żywcu, z racji osiągniętego poziomu technologicznego, nie można go już produkować. Robienie kolejnego piwa sięgającego korzeniami wstecz nie ma uzasadnienia. Nasi konsumenci poszukują coraz chętniej piw ekologicznych, wykonanych z naturalnych składników

bez środków chemicznych. Oczywiście, wszyscy producenci piszą: tradycyjny smak, tradycyjna receptura, ale to są zazwyczaj chwyt marketingowe. Z całą pewnością zaletą tego nowego piwa będzie absolutnie naturalny sposób wytwarzania. Bracki Browar Zamkowy powstał w 1846 roku i bez przerwy produkowane jest w nim piwo. To jest gwarancja historycznej ciągłości produkcji. Nowe piwo musi być na tyle nowoczesne, by trafiło w gusta całego spektrum klientów. Poczawszy od osób, które

Janusz Konieczny, dyrektor Brackiego Browaru Zamkowego w Cieszynie.

zaczynają dopiero swoją przygodę z piwem, do koneserów, którzy mają wyrobiony zmysł smaku. Nowe piwo będzie łączyło nowoczesność z tradycyjnymi sposobami produkcji.

W jaki sposób Bracki Browar Zamkowy będzie wprowadzał nowy produkt na rynek?

Trudno mi dzisiaj powiedzieć, jakie platformy marketingowe będą zastosowane. Na pewno nie będzie reklamy telewizyjnej. Prywatnie mogę powiedzieć, że wyobrażam sobie to tak, iż promujemy browar: otwieramy go, zapraszamy ludzi,

pokazujemy, w jaki sposób przebiega proces produkcji. To w przyszłości może zaowocować sięgnięciem po nasze piwo w związku ze wspomnieniami oraz zapamiętanymi sposobami jego wytwarzania. Droga promocji będzie następująca: od browaru do piwa – nie odwrotnie. Są browary, które nie mają czego pokazywać, promują więc swoje marki, mało wówczas wiemy o browarze – marka mówi sama za siebie. W Cieszynie bardzo ważnym elementem jest historyczny, pięknie usytuowany browar oraz tradycyjna technologia wyrobu.

Czy jest już nazwa nowego piwa? Czy będzie sygnowane jako Brackie?

Nie można powtórzyć nazwy Brackie, gdyż jest to już etykieta zarezerwowana dla innego produktu. Jest to piwo regionalne, które ma swoją renomę i zwolenników. Będzie to zupełnie nowa nazwa. Mamy w tej chwili wersję roboczą, ale nie mogę jej zdradzić.

Czy podczas promocji pojawią się nawiązania do 1200-lecia legendarnego założenia Cieszyna?

Jubileusz jest wielkim wydarzeniem w mieście i w naturalny sposób cieszyński browar włączy się w jego organizację. Od wielu lat jesteśmy sponsorem Święta Trzech Braci, które zapewne będzie punktem kulminacyjnym obchodów w 2010 roku. Jestem jednak zdania, i namawiam do tego władze, byśmy rozpoczęli świętowanie już w Sylwestra 2009 roku oraz by imprezy związane z jubileuszem były obecne w mieście w ciągu całego roku. Browar jest najstarszą firmą w regionie działającą nieprzerwanie i naturalnie są jego związki z historią miasta. Czy nowe piwo będzie związane z jubileuszem? Myślę, że nie bezpośrednio, ponieważ jubileusze mają to do siebie, że przemijają. My chcemy wprowadzić produkt, który będzie ponadczasowy. Start promocji może być powiązany z obchodami, jednak za duże koneksje nie są wskazane. Pragniemy, by powstało nowe, wyjątkowe piwo, które wzbogaci segment „premium”. Wprowadzenie nowej marki na rynek jest procesem długotrwałym. Składają się na niego niekończące się próby, testy konsumenckie, prace w laboratoriach. Angażuje się wiele środków finansowych, więc musimy być w 100 proc. pewni, że produkt znajdzie odbiorców. Jest to proces skomplikowany ze względu na dostępność odpowiednich surowców, z których można tego typu piwo produkować. W Polsce ich nie ma. Z tego względu nie mogę zapewnić, że pojawienie się nowego piwa będzie

bezpośrednio związane z jubileuszem. Chciałbym, by tak się stało i mam nadzieję, że uda nam się zakończyć wszelkie prace do 2010 roku.

Czy planowane jest powstanie muzeum browaru cieszyńskiego, podobnego do muzeów w Żywcu lub Tychach?

Muzeum tego typu nie powstanie, gdyż u nas jest inna specyfika produkcji. Tamtejsze muzea zostały stworzone i wykreowane obok browaru. Stworzono symulację tego, co kiedyś działo się w piwowarstwie. W Browarze Brackim nie ma takiej możliwości, a także potrzeby. Jedyną sensowną propozycją może być obserwowanie browaru, który ma 160 lat i ciągle pracuje przy użyciu starych technologii. Nie planujemy specjalnej sali z eksponatami – raczej będzie możliwość obejrzenia najciekawszych miejsc. W tej chwili jednak zakład nie jest przystosowany do tego, by mogły go regularnie odwiedzać zorganizowane grupy – głównym powodem jest niemożność zagwarantowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Planowany jest jednak w przyszłości tzw. browar otwarty z restauracją, degustacją piwa, programem zwiedzania oraz obserwacją niektórych elementów produkcji, która potwierdzi to, co mówimy, że wytwarzamy piwo w kadziach otwartych zgodnie z wielowiekową tradycją. Są takie plany, jednak dzisiaj nie jestem w stanie powiedzieć, kiedy to nastąpi, zwłaszcza w okresie tąpnięć i zawirowań na rynkach finansowych. Jesteśmy firmą notowaną na giełdzie i w dużej mierze wpływają na nas światowe i polskie scenariusze ekonomiczne. Mamy poważne plany odnośnie nowego piwa, otwarcia browaru i zachęcenia ludzi do przyjsca do restauracji, sklepu z pamiątkami, okolicznościowym piwem, degustacji naszych wyrobów. To wszystko jest jednak w fazie badań, testów i analiz.

Rozmawiał: JANUSZ ZIĘBA
/Gazetacodzienna.pl

RUSZYŁ UNIJNY FUNDUSZ MIKROPROJEKTÓW EUROREGIONU ŚLĄSK CIESZYŃSKI-TĚŠÍŃSKÉ SLEZSKO

5 milionów euro czeka

Jest szansa na spore europejskie pieniądze. Rękę do samorządów, prywatnych osób wyciąga Euroregion Śląsk Cieszyński-Těšínské Slezsko, który uruchomił unijny Fundusz Mikroprojektów. Jego budżet wynosi 4,6 miliona złotych. Chcąc powalczyć o pieniądze trzeba spełnić kilka warunków. – To oferta kierowana do dość dużej grupy podmiotów, które muszą mieć charakter niekomercyjny. Fundusz nie został stworzony z myślą o przedsiębiorcach, chyba, że skupionych w stowarzyszeniach czy samorządach gospodarczych. Oferta dotyczy osób zainteresowanych współpracą ze stroną czeską – mówi „Głowski Ludu” Bogdan Kasperek, dyrektor biura stowarzyszenia „Olza”.

Część pieniędzy została już zakontraktowana w pierwszym i drugim naborze, ale jak dodaje Kasperek, do wzięcia jest dalej bardzo dużo.

– O pieniądze można ubiegać się do 2014 roku. Będziemy je roz-

Pierwszą umowę w ramach Funduszu podpisał burmistrz Strumienia Anna Grygierek oraz Janusz Pierzyna, prezes zarządu „Olzy”.

działać systematycznie. Na pewno nie będzie tak, że wydany fundusz przejdzie przez dwa lata, a później nastąpi tylko realizacja – przyznaje Bogdan Kasperek.

Pierwsze pieniądze już zostały przyznane. Za unijną kasę w Strumieniu powstaje centrum kulturalno-rekreacyjne wokół budowanej fontanny solankowej w miejskim parku.

– Otwarcie nastąpi na przełomie maja i czerwca. Będzie można wypoczywać wdechając jod z solanki tryskającej z fontanny. W parku staną też betonowe stoły do gry w szachy i ping-ponga, wybrukujemy alejki, ustawimy nowe latarnie i ławeczki. Znajdzie się też miejsce na scenę. To pierwsza inwestycja z pieniędzy unijnych w naszej gminie. Pojawi się więc stosowna tabliczka informująca o tym – mówi Anna Grygierek, burmistrz Strumienia.

Gmina mogła liczyć na wsparcie, bo od wielu lat współpracuje z czeską gminą Pietwałd. Realizacja projektu pochłonie 60 tys. euro, z czego aż połowę Strumień otrzyma właśnie z Funduszu Mikroprojektów. Takich przykładów wzorowej współpracy polskich i czeskich samorządów jest dużo więcej. 25 tys. euro trafiło na projekt „Droga do źródeł”, realizowany przez Golezów i Bystrzycę, o pięć tys. euro mniej dostały Gorzyce i Bogumin na budowę kładki nad Olzą dla rowerzystów i pieszych, pieniądze podzieliły się Istebna i Bukowiec, wszystko dzięki przygotowywanej mapie pogranicza polsko-czesko-słowackiego.

Osoby zainteresowane zdobyciem pieniędzy unijnych informacje znajdują na stronie www.olza.pl. Wystarczy wejść w zakładkę „fundusze pomocowe”. Można także wziąć udział w szkoleniach dotyczących pozyskiwania funduszy unijnych. Najbliższe odbędzie się 26 lutego w Chybiu. (wot)

Ci wspaniali mężczyźni bez latających maszyn

Miejsce Koło PZKO w Cierlicko-Kościele pod względem liczby członków należy do małych. – Aktualnie jest u nas zapisanych 60 osób – mówi wiceprezes koła, Józef Przywara. Ta informacja mnie zaskakuje. Biorąc pod uwagę fakt, że o tym kole, a zwłaszcza o Domu Polskim Żwirki i Wigury, dużo słychać, spodziewałam się, że baza członkowska jest dużo większa. Jak się jednak okazuje, popularność Kościelca ma kilka przyczyn, niezależnych od liczebności członków koła. Tu skupia się działalność klubowa, w którą zaangażowani są pezetkaowcy, nie tylko z wszystkich kół cierlickich, czyli a z Centrum, Kościelca, Grodziszcz, ale również z sąsiednich Stanisławic.

– W tym domu spotykają się w ramach Klubu Kobiet i Klubu Seniora. W ubiegłym roku powstał Klub Współczesnej Kobiety, działa Klub Wspaniałych Mężczyzn Bez Latających Maszyn, a także Klub Młodych, w którym są zresztą młodzi ludzie również z innych miejscowości – wylicza Józef Przywara. Jego brat Jan dodaje: – Kościelecko koło nie ma tu dominującej pozycji, imprezy mają charakter integracyjny.

Życie kwitnie w klubach

Klub Młodych, działający od 7 lat, nosi zagadkową nazwę „W Grocie Stankosia”. Jak się okazuje, jej rodowód jest w gruncie rzeczy prosty. – Zrzeszamy młodzież z czterech miejscowych kół PZKO – Grodziszcz, Cierlicko, Stanisławic i Kościelca (stąd nasza nazwa), lecz również osoby spoza PZKO – tłumaczy pre-

zes Klubu Młodych, Damian Czudek. – Zakładając klub, wzorowaliśmy się na działalności naszych rodziców, chcieliśmy kontynuować ich tradycje klubowe – przyznaje. – Grupa młodych spotykała się zresztą już przed oficjalnym założeniem klubu. Ja związany z nim jestem od samego początku. Wraz z Czesławem Przywarą byliśmy jego pomysłodawcami i założycielami.

Klub przygotowuje różne imprezy, od typowo młodzieżowych, takich jak „Śmiergustówka” czy „Piżamówka”, przez imprezy sportowe (na przykład turnieje siatkówki), po teatryki czy spotkania z poetą. – Współpracujemy z Klubem Wspaniałych Mężczyzn Bez Latających Maszyn, Klubem Współczesnej Kobiety i Klubem Aktywnych Cierlickan. Staramy się również pomagać w remoncie DP Żwirki i Wigury. Nie można zapomnieć o współpracy z polską szkołą podstawową w Cierlicku, która udostępnia nam salę gimnastyczną do gry w siatkówkę – dodaje Czudek. Klub Młodych ma własne strony internetowe www.wgrociestankosia.org.

Kolejnym ciekawym klubem o niecodziennej nazwie jest Klub Wspaniałych Mężczyzn Bez Latających Maszyn – podkreśla Jan Przywara.

Helena Glac, skarbnik koła, i wiceprezes Józef Przywara.

święconą Żwirce i Wigurze – podkreśla Jan Przywara.

By to zrozumieć, trzeba cofnąć się w czasie. Dom Polski stoi niedaleko miejsca, w którym 11 września 1932 roku zginęli polscy lotnicy Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura. Miejscowi Polacy od początku otoczyli to miejsce opieką. Duża w

Powiatowa Rada Narodowa w Karwinie uwarunkowała wydanie pozwolenia na budowę uzyskaniem zgody wydziału propagandy Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Czechosłowacji na urządzenie Izby Pamięci Żwirki i Wigury. Ponieważ należało się spodziewać, że zgody nie uda się szybko uzyskać, oficjalnie zrezygnowano z zamiaru urządzenia ekspozycji i zdecydowano, że budowany będzie „zwykły” Dom PZKO. W listopadzie 1988 roku koło otrzymało pozwolenie na budowę. A potem nadszedł rok 1989 i wszystko się zmieniło. – Wybudowany został Dom Polski, nie tylko Dom PZKO – mówi wiceprezes. Pomoc okazały organizacje z Polski związane z lotnictwem, a nawet z Wielkiej Brytanii, w ostatniej fazie pomogło Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Wspólna wyprawa w góry tatusiów i ich pociech to jedna z oryginalnych imprez Klubu Wspaniałych Mężczyzn Bez Latających Maszyn.

niałych Mężczyzn Bez Latających Maszyn. Łatwo się domyślić, że nazwa jest parodią nazwy popularnej komedii „Ci wspaniali mężczyźni na swych latających maszynach”. Skupia panów w szeroko pojętym wieku średnim. – Jesteśmy bardzo aktywni – przekonuje jego szef, a zarazem nowy prezes MK PZKO, Tadeusz Smugała. – W zeszłym roku zaplanowaliśmy 13 imprez, a urządziliśmy ich 17. Dbamy o naszą „bazę lotniczą”, czyli nasz Dom PZKO. Każde nasze zebranie ma jakiś temat – były na przykład spotkania z poetami – Renatą Putzlacher i Jackiem Sikorą, z prezesem Kongresu Polaków Józefem Szymeczkiem, z kucharzem, była degustacja piwa. Klub organizuje też co roku na początku lipca wyjątkową imprezę – wspólny kilkudniowy wyjazd w góry ojców i ich dzieci. Podobnie jak w słynnej czeskiej komedii „S tebou mě baví svět”, mamy zostają w domu. – Dwa razy byliśmy już z dziećmi na Słowacji, a w zeszłym roku w Gutach – wspomina Smugała.

Dom Polski zamiast Domu PZKO

Paradoksem, choć tylko pozornym, jest fakt, że małe kościelecko posiada duży Dom PZKO, a uciśniętą: Dom Polski Żwirki i Wigury. – Ten dom nigdy nie był budowany jako Dom PZKO, od początku miał to być Dom Polski z ekspozycją po-

W następnym numerze zaprezentujemy Koło PZKO Czeski Cieszyn-Park Sikory.

Zapraszają na »Zabijaczkę«

MK PZKO nadal otacza opieką „Żwirkowisko”, co roku organizując we wrześniu obchody rocznicowe. W ubiegłym roku postanowiono nieco zmienić ich formułę, by bardziej przybliżyć je młodzieży. – W jednym sezonie turystycznym przychodzi do Izby Pamięci około 800 osób – szacuje Józef Przywara. – Wiele jest wycieczek z Polski. Regularnie przyjeżdżają niektóre szkoły, oczywiście z Cierlicka, a także z Wędrzyni i Jabłonkowa.

Gospodarzem Domu jest Janina Glac. Nie tylko troszczy się o przygotowanie go do imprez i sprzątanie po nich, ale też zapewnia „restaurację na zamówienie”. – Gdy ktoś organizuje tu imprezę, nawet prywatną, zwraca się do mnie i ja zapewniam mu wszystko tak, jak gdyby zamówił sobie przyjęcie w restauracji. Troszczyć się również o sprawę kulinarną – tłumaczy pani Janina.

Jan Przywara zwraca uwagę na to, że w DPŻW gospodarują obecnie na równych zasadach dwa koła – Cierlicko-Kościeliec i Cz. Cieszyn-Stanisławic. By to skoordynować, działa Rada Gospodarcza.

Na bieżący rok zaplanowano w Kościelcu kilka imprez. Odbił się już „Bal pod RWD”, w planie są „Andrzejkki”, wystawa odpustowa, kolejne obchody rocznicy śmierci Żwirki i Wigury. – Będą też wspólne imprezy organizowane razem z MK PZKO Stanisławic i klubami – w kwietniu „Zabijaczka”, prelekcja jesienna, „Spotkanie z Mikolajem” – informuje Jan Przywara.

DANUTA CHLUP

PYTANIE DO...

Tadeusza Smugała, nowego prezesa MK PZKO Cierlicko-Kościeliec:

Jakich zmian można się spodziewać w tym roku w Domu Polskim Żwirki i Wigury?

Chcemy kupić nowe krzesła. Ten zakup pokryjemy z własnych środków. W planie mamy modernizację Izby Pamięci Żwirki i Wigury. Na razie są w Izbie fotografie i krótkie teksty, opisujące sukcesy i tragedię Żwirki i Wigury, oraz trochę materiałów dotyczących historii i sukcesów polskiego lotnictwa. Mamy zamiar stworzyć w Izbie ekspozycję na miarę XXI wieku. Chcemy zdjęcia i teksty umieścić na planszach, tak, by w razie potrzeby można z nich zrobić wystawę wędrowną. Wzorować chcemy się na wystawie o 1918 roku, autorstwa Mariana Steffka. Oprócz tablic chcemy wykorzystać technikę audio i wideo. Teksty będą po polsku, czesku i angielsku. Liczymy na to, że dużo pieniędzy uda nam się zdobyć w formie dotacji od Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Warszawie. Na pewno zwrócimy się z prośbą o pomoc do organizacji lub osób związanych z lotnictwem i do sympatyków „Żwirkowiska”, a także Domu Polskiego na Kościelcu. (dc)

SONDA

O swojej pracy w kole opowiadają członkowie zarządu MK PZKO Cierlicko-Kościeliec

Irena Onderek

Działam w kole od 46 lat, a w zarządzie przez co najmniej 20 lat. Pracuję w Klubie Kobiet, który skupia panie nie tylko z Kościelca, ale i z Grodziszcz, Stanisławic, Cierlicka-Centrum. Regularnie się spotykamy, organizujemy wystawy, smażenie jajecznic i inne imprezy.

Andrzej Štirba

Jestem członkiem zarządu koła i Rady Gospodarczej, która powstała dlatego, by te dwa koła, które mają tu czuć się jak u siebie w domu (Kościeliec i Stanisławic), koordynowały swe działania i miały na bieżąco informacje o sytuacji gospodarczej. W ubiegłym roku wspólnie zorganizowano wymianę okien w Domu Polskim.

Maria Legerska

W zeszłym roku założyliśmy Klub Współczesnej Kobiety. To taki odpowiednik Klubu Wspaniałych Mężczyzn. Spotykamy się w każdą ostatnią środę miesiąca. Zawsze jest jakiś program – np. prelekcje o kosmetyce, zdrowej żywności i tym podobne. Od Klubu Kobiet różnimy się tym, że skupiamy młodsze panie. Próbujemy wciągnąć je w naszą działalność, by choć raz w miesiącu oderwały się od obowiązków domowych i przyszyły porozmawiać z nami. (dc)

Czy rozpoznamy jeszcze kogoś

1... 2... 3... 4... 5... 6. Al. Wratna 7... 8. Dr Leon Wolf 9. Piotr Feliks 10. Paweł Rakus 11. Jan Chromik 12. Paweł Kubaczka 13. Józef Michejda 14. Milata 15. Wilhelm Wojnar 16. Jarosław Waleczko 17. Fryderyk Kretschmann 18. Ks. Rudolf Płoszek 19. Paweł Lipka 20... 21. Kornel Mackowski 22... 23... Wil. Paździorówna 24. Julia Kumorkówna 25. Emilia Mrózek 26... 27... 28... Wanda Jędrzyszczyk 29... 30... 31... 32... 33... Agnieszka Sembol 34... Sembolowa

35... 36... 37... 38... 39... 40... 41... 42... Helena Szulcówna 43... 44... Natalia Ożanówna 45... 46... 47... 48. Pustówkova 49... 50... 51. Hubert Tesarczyk 52... 53... 54. Franciszek Rojek 55. Jan Grohmann 56... 57. Rudolf Siwek 58. Adolf Fierla 59. P. Cieñciała 60. Jan Böhm 61. Leopold Staniczek 62. Batorówna 63... 64... 65... 66. Karol Marosz 67. Jan Gałuszka 68. Adam Kubala 69. Jan Maultz 70. Sikora 71... 72... 73... 74... E. Macura 75. Leon Molenda

76. Emil Żyła 77. Eugeniusz Żyła 78. Jan Wilczek 79. Józef Piechaczek 80. Józef Wagner 81. Walek 82... 83... 84. Stanisław Paluch 85. Heczko 86. Wawrzyniec Szulc 87. Franciszek Jeżowicz 88. Jeżowiczowa 89. Ignacy Bączek 90. Rzehaczek 91. Wranka 92. Józef Wojaczek 93. Kantor 94... 95... 96. Jan Raszka 97. Wł. Krzyszkowski 98. Emil Wałowy 99. Emil Talenta 100. Bonczek 101. Paweł Gajdzica 102. Jan Żwak 103. Paweł Pszczołka 104. Eu-

Z jednego zdjęcia nagle trzy...

W czerwcu w Orłowie odbędą się uroczystości jubileuszowe z okazji 100. rocznicy powstania Polskiego Gimnazjum Realnego im. Juliusza Słowackiego. W związku z tą rocznicą konsul generalny RP w Ostrawie, Jerzy Kronhold, przy współpracy z Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie, udostępnił nam historyczne zdjęcie – też rocznicowe. Chodzi o toż o wykonane przez Leo Beera zdjęcie uczestników Walnego Zgromadzenia Towarzystwa Nauczycieli Polskich w Czechosłowacji, które odbyło się 1 lutego 1929 roku w Czeskim Cieszynie.

Konsul Kronhold zasugerował, by nasza gazeta opublikowała fotografię i zwróciła się do Czytelników „Głosu Ludu” z apelem, by postarali się rozpoznać i zidentyfikować przynajmniej niektórych z przed-

stawionych na niej uczestników tego ważnego wydarzenia. Chętnie się zgodziliśmy, tym bardziej, że udało nam się odkryć w Ośrodku Dokumentacyjnym Kongresu Polaków podobne zdjęcie z tego spotkania.

A właściwie dwa. Kierownik Ośrodka, Marian Steffek, najpierw wydobyl z teczki podobną fotografię, na której jednak wszyscy mężczyźni mają na głowach kapelusze lub inne nakrycia głowy. Później zaś sięgnął do magazynu, gdzie znalazł zdjęcie, które publikujemy. Za to z numerkami i spisem z niektórymi nazwiskami. Z tym jednak, że pod zdjęciem widnieje data 1928, a w nawiasie – z pytajnikiem – kolejna: 1927. Trudno w tej chwili powiedzieć, kto ma rację, zwłaszcza że w udostępnionej nam przez Steffka przedwojennej publikacji jubileuszowej „Towarzystwo Nauczycieli Polskich w Czechosłowacji. 1921-1931” nie ma wzmianki o ani jednym Walnym Zgromadzeniu TNP!

Postanowiliśmy się zatem skupić na

Zgromadzeniu z roku 1929. Bądź co bądź przed trzema tygodniami minęło od tego wydarzenia dokładnie 80 lat.

Oddajmy głos świadkom

W udostępnionym nam przez Ośrodek Dokumentacji programie Zgromadzenia, pod którym podpisali się za Zarząd Główny TNP, prezes Jan Chromik i sekretarz Paweł Kubaczka, czytamy, że odbyło się ono w piątek 1 lutego 1929 o godz. 9.00 w sali „Kina” (naprzeciw dworca kolejowego) w Czeskim Cieszynie. Oprócz licznych sprawozdań uczestnicy Zgromadzenia wysłuchali m.in. referatu o regionalizmie Jarosława Waleczki i wybrali nowe władze TNP. Pod programem zaś jest krótka notka: – Po Walnym zebraniu wspólne fotografowanie się. A więc jednak może chodzić o zdjęcie z tamtego dnia?

W piśmie „Nowy Kraj” (nr 6, 8 II 1929 r.) czytamy m.in., że prezes kol. Chromik przypomniał obowiązki nauczyciela względem siebie i szkolnictwa polskiego, zaznaczył, że miniony rok przyniósł nam wzmocnienie naszego stanowiska, a wstąpienie naszego Towarzystwa do Federacji nauczycielskich w Czechosłowacji podniosło naszą powagę.

Poseł dr Leon Wolf w przemówieniu wykazywał, jak kwestia narodowa jest zagadnieniem bytu dla nauczycieli polskiego, wzywał nauczycieli do pracy społecznej i narodowej wśród naszego biednego ludu i zachęcał do stanowczego wytrwania w tej pracy stosownie do hasła: „Niech żywi nie tracą nadziei!”. Tylko wśród ofiarnej pracy zdobywa się zaufanie ludu, tak potrzebne dla utrzymania naszych szkół. A choć wśród nauczycielstwa szkół polskich są niestety dwa obozy, to nauczycielstwo polskie potrafi walczyć o swe prawa aż do zwycięskiego skutku.

na tym historycznym zdjęciu?

geniusz Masłowski 105. Jan Badura 106... 107. Jan Baron 108. Zyder 109. Karol Poncza 110. Leon Szmaja 111. Karol Polak 112. Józef Ostafin 113. Teodor Guziur 114... 115. Rudolf Pustówka 116. Paweł Łaboj 117. Jerzy Samiec 118. Jan Oleownik 119. Józef Sembol 120. Sylw. Madeci 121. Alojzy Sznapka 122. August. Fukala 123. Macura 124. Paździora 125. Alojzy Kudziełka 126. Karol Tomiczek 127. Rafał Bajger 128. Rudolf Pastuszek 129. Józef Ko-

kołek 130. Józef Stebel 131. Władysław Faja 132. Józef Farnik 133. Pindur 134. Franc Dluhosch 135. Jerzy Trombik 136. Teofil Molinek 137. Kadłubek 138. Rudolf Wojnar 139. Franek 140. Rudolf Budnik 141. Karol Pastuszek 142. Józef Topiarz 143... 144... 145. Józef Rzyman 146. Józef Piłala 147. Miłrega 148. Wil. Mandrysz 149. Jerzy Trombik 150. Fiedor 151. Paweł Gojniczek 152. Rudolf Paszek 153. Paweł Ostruszka 154. Karol Piegza 155... 156. Jan

Korzenny 157. Paweł Zabystrzan 158. Karol Urbańczyk 159. Gustaw Taraba 160. Gogulski 161. Gustaw Fierla 162. Gustaw Zuczek 163. Karol Berger 164. Jerzy Tomaszek 165... 166... 167. Jan Lasoła 168. Wiktor Ramik 169. Matuła 170... 171. Wilhelm Polak 172. Ferdynand Gałuszka 173. Robert Chlebek 174. Gustaw Zielina 175. Józef Michejda 176... 177. Adolf Koziel 178... 179... 180... 181... 182... 183. Jan Halama 184...

Posel Karol Junga zaś oświadczył, że jako należący do ludu, widzi konieczność współpracy między nauczycielami a społeczeństwem. Lud nasz musi mieć zaufanie do nauczycieli polskich, a nauczyciel musi wszystkie wolne chwile poświęcić na korzyść uświadczenia i dobrobytu polskiego ludu. Autor artykułu dodaje, że Junga obiecał, że będzie się na terenie zastępstwa krajowego ze wszystkich sił udzielał dla interesów szkolnictwa polskiego, kierując się wskazówkami i życzeniami li tylko Towarzystwa Nauczycieli Polskich.

Polski poseł Szuścik jako „gość z drugiej strony” po pozdrowieniach wskazał, jak to 14 lat swej młodocianej pracy pozostawił po tej stronie, gdzie teraz my się mozolimy, gdzie dawniej starsi koledzy serdecznością staropolską zjednywali sobie na zawsze serca młodych kolegów.

Za Związek Nauczycielstwa Szkół Powszecznych z Polski przemówił kol. Milata, który powiedział m.in., że z prawdziwym

bohaterstwem nauczyciel polski walczy o każdą piędź ziemi, o każdą duszę polską. Naród nie zginie w niewoli, jeżeli potrafi jeszcze skutecznie zająć się wychowaniem przyszłego pokolenia. Niech nauczycielstwo polskie owiewa jedna wspólna myśl bohaterów poświęcać się dla dobra sprawy.

Z przedstawionego przez Zarząd Główny sprawozdania wynika, że Towarzystwo Nauczycieli Polskich w Czechosłowacji liczyło wówczas 356 członków (w ciągu roku ich liczba wzrosła o 12 proc.), miało w bibliotece 145 dzieł w 167 tomach, miało chór z 46 śpiewakami (nadto 7 śpiewaków służy w wojsku – pisze autor artykułu), prowadziło sekcję prawną, wydawało dla dzieci „Nasze Pisemko”, powołało do życia sekcję rysunkową, założyło też dla członków „kasę pośmiertną”. Podkreślono też, że TNP bierze żywy udział we wszystkich przejawach życia społecznego naszego ludu polskiego, dba o dalsze kształcenie się zawodowe przez najrozmaitsze kursy.

Po wyborach do Zarządu Głównego, w którym na opróżnione przez Jana Kiszę miejsce chórmistrza wybrano Karola Bergera, uchwalono następujące wnioski: udział w wystawie, usunięcie nauczycieli Niepolaków ze szkół polskich, wydawanie potrzebnych podręczników szkolnych, zebranie najważniejszych ustaw szkolnych, kurs rysunkowy, systematyczne zbieranie zabytków ze swego otoczenia.

Kończy zaś anonimowy autor słowami: – Po walnem udali się wszyscy na dziedzi-

Dziękujemy za udostępnienie materiałów konsulowi generalnemu RP w Ostrawie, Jerzemu Kronholdowi, dyrekcji Muzeum Śląska Cieszyńskiego, w szczególności dyrektorowi Marianowi Dembiniowskiemu i szefowi Działu Fotografii, Mariuszowi Makowskiemu, oraz szefowi Ośrodka Dokumentacji Kongresu Polaków, Marianowi Steffkowi.

niec polskiej szkoły wydziałowej, gdzie poczyniono zdjęcia fotograficzne na wystawę krajową w Poznaniu.

Kto jest zatem na fotografii?

Czyżby więc chodziło rzeczywiście o zdjęcia z tamtego lutowego dnia? Mroźnego i śnieżnego, jak widać na fotografii. Zwracamy się więc do Czytelników z apelem: jeżeli ktoś mógłby nam udostępnić więcej informacji na ten temat, prosimy o kontakt – telefoniczny, pisemny lub poprzez pocztę elektroniczną. Tak samo prosimy o kontakt wszystkich tych, którzy na zdjęciu rozpoznają swoich krewnych lub znajomych. Może ten podpis pod fotografią będziemy mogli poszerzyć o kolejne nazwiska tak bardzo zasłużonych dla Zaolzia nauczycieli i działaczy społecznych.

JACEK SIKORA

PSP Czeski Cieszyn-Sibica

Klasa 1: Sylwia Polok, Dominika Lípa, Gabriel Bonek, Roman Czudek, Henryk Walek. Klasa 2: Magdalena Walek, Dawid Wojciuch, Patryk Wojciuch. Klasa 3: Dorota Brudna, Tereza Helis, Júlia Heczko, Salome Šitek, Helena Mitřega, Katarzyna Kaleta, Marek Walek, Daniel Wygrys. Klasa 4: Filip Dorda, Teresa Kaleta. Klasa 5: Dorota Folwarczna, Symeon Šitek, Dariusz Pielesz.

PSP Czeski Cieszyn, kl. 2a i 2b

KLASA 2a: Michał Heczko, Jaś Brudny, Katarzynka Roszka, Rafał Machej, Daniel Branny, Michał Mitura, Karolina Chrąstecka, Dominik Poloček, Adam Grochol, Filip Čech, Alicja Cienciála, Andrzej Szczepaniak, Danusia Franek, Filip Balcar, Izabela Szarowska, Mateusz Klimek, Rebeka Siostrzonek, Joanna Brzóska.

KLASA 2b: Danuta Mendrok, Samuel Křizan, Jakub Uřikal, Tomasz Rumel, Beata Wania, Magdalena Pawera, Jan Buba, Tom Kúr, Daniela Adámek, Michał Gaura, Monika Sliž, Izabela Adámek, Marek Sokalski, Mariusz Chmiel, Jakub Trampler.

Lucyna Mitřenga

Mieszkam w Mistrzowicach koło Czeskiego Cieszyna. Jestem zamężna i mam dwójkę dzieci: Kubusia i Natalkę. Uczyłam się w średniej szkole hotelowej w Czeskim Cieszynie, a maturę robiłam w szkole średniej w Jabłonkowie. Od dwóch lat pracuję w sekretariacie Polskiej Szkoły Podstawowej w Czeskim Cieszynie. Jestem osobą raczej optymistyczną, zadowoloną z życia. W szkole pracuję mi się bardzo dobrze, cieszę się, że mogę tu pracować. Swój wolny czas lubię spędzać z dziećmi, z mężem, z całą rodziną. Lubię też jeździć na rowerze, pływać, niedawno zaczęłam ćwiczyć aerobik. (ep)

Fot. ELŻBIETA PRZYCZKO

Halina Twardzik

Moje życie ściśle związane jest z Czeskim Cieszynem – tu się urodziłam, tu mieszkam i pracuję. Mam męża, dwóch dorosłych synów oraz dwie urocze wnuczki. Pracuję w Średniej Szkole Hotelarstwa i Przedsiębiorczości Handlowej, gdzie kiedyś byłam nauczycielką, a od 18 lat jestem zastępcą dyrektora ds. finansowych. Po mamie – bibliotekarce, odziedziczyłam zamiłowanie do książki, a po babci – miłość do kwiatów. Wraz z mężem lubimy zwiedzać ciekawe zakątki Europy, ale na własną rękę, bez biur podróży. Jednak najbardziej Kocham góry. Z nimi łączy się moja praca społeczna. Od trzech lat jestem członkiem zarządu PTTS „Beskid Śląski”. Moim zamiarem było wnieść coś nowego do pracy tej organizacji. Nie wiem, czy mi się udało, w każdym razie redaguję stronę internetową www.ptts-beskidslaski.cz, na którą serdecznie zapraszam. (dc)

Fot. ARC

Marta Kmeř

Fot. ARC

Jestem dyrektorką Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego, w tej chwili na urlopie wychowawczym. Moja córeczka, Magdalena Ewa, w czwartek skończyła rok, nawet nie wiem, kiedy to zleciało. Razem spacerujemy, bawimy się, tańczymy i śpiewamy, a w przerwach staram się trochę pracować i czytać. Mam to szczęście, że moja praca to też moje hobby, dzięki nowoczesnym technologiom jestem codziennie w kontakcie ze światem, ze współpracownikami. Choć urlop wychowawczy i praca to raczej duże wyzwanie logistyczne, dzięki mojej rodzinie udaje mi się na razie wszystko pogodzić. Właśnie przygotowujemy w Centrum Pedagogicznym wnioszek na duży, dwuletni projekt, realizowany w ramach programu operacyjnego województwa morawsko-śląskiego, dotyczy on podwyższania kompetencji nauczycieli w wykorzystywaniu technologii informacyjnych. (ep)

Zdjęcia: MAREK ŚNIATARIUS

POP ART

49

Lars von Trier

Reżyser, który urodził się w Kopenhadze w 1956 roku, jest przykładem artysty niezwykle upartego i krnąbrnego, a jednocześnie kierującego się w swej twórczości konkretną wizją i ideą. Pierwotnie nazywał się tylko „Trier”, szlacheckie „von” nadali mu podobno koledzy w szkole filmowej, inna wersja głosi, iż sam nadał sobie ten tytuł na cześć austriackiego aktora i reżysera Ericha von Stroheima.

Lars von Trier zmienił pod wieloma względami sposób patrzenia na współczesne kino, a przynajmniej na ambitne kino niezależne. Jest jednym z czterech autorów duńskiego manifestu filmowego Dogma 95, który stanowił inspirację dla wielu innych twórców na całym świecie. Dogma stanowi radykalny i bezkompromisowy powrót do filmowych korzeni, streszczony w 10 „przykazaniach” – film, który chce zdobyć certyfikat Dogmy, musi zostać nakręcony poza studiem, bez scenografii, bez statywu i sztucznego oświetlenia, bez efektów specjalnych i wizualnych, bez dodanego dźwięku lub muzyki, a w napisach nie może zostać wymienione... nazwisko reżysera.

Sam Trier nakręcił jeden z pierwszych i najwybitniejszych dzieł tego

Witam wszystkich kinomanów i filmofilów! Dzisiaj po raz pierwszy posmakujemy kina duńskiego, ponieważ od czasów Ingmara Bergmana (PopArt 007) nie oberwało nam się Skandynawią. A więc – proszę wejść, kom indenfor!

ruchu – bulwersujący film „Idioci”, opowiadający historię grupki zdruzonych inteligentów, którzy zaczynają zwiedzać miasto udając upośledzonych umysłowo. Stopniowo ich odkrywanie „wewnętrznego idioty” oraz zrywanie „sztucznych i krępujących” nakazów cywilizacyjnych

mimo własnej ułomności i ufności, walczy z ponurymi okolicznościami losu do ostatniego tchu, co prowadzi w efekcie do okropnej tragedii.

Po drodze reżyser zrealizował dwie serie projektu „Królestwo” – serialu, w którym mieszały się elementy horroru, kryminału, dramatu i bardzo mrocznej komedii.

Następna trylogia, w której skład wchodziły filmy „Dogville”, „Manderlay” oraz niedokończony jeszcze „Washington”, jest nazywana „amerykańską”. Ciekawostką jest, że z powodu awiofobii von Triera cała trylogia została nakręcona w Europie. Filmy z tej serii są kręcone w niesamowitej, teatralnej scenografii, na olbrzymiej scenie, na której ściany budynków narysowane są białą farbą na podłodze tak, że z lotu ptaka przypominają rysunek techniczny.

Ostatnim filmem von Triera jest absurdalna fraszka „Sześć wszystkich szefów” – w tej historii tchórzliwy dyrektor dużej korporacji boi się karcie swoich pracowników, więc przerzuca autorstwo swoich decyzji na wymyślonego „szefa szefów”. Gdy nagle okaże się, że ma się pojawić delegacja innej korporacji, która chce się spotkać z „najwyższym”, dyrektor postanawia wynająć aktora. Ten jednak po początkowych wahaniach zaczyna się wczuwać w swoją rolę...

Lars von Trier posiada rzadki dar ciągłego zaskakiwania swoich widzów. Jeżeli nie boicie się eksperymentów i wyzwań, ta skandynawska przygoda może być bardzo satysfakcjonująca.

„Idioci” stanowią część specyficznej trylogii – przed nim powstał prawie trzygodzinny epos „Przełamując fale”, film w równej mierze okrutny, co wzruszający, który zdobył Grand Prix festiwalu w Cannes i przyniósł nominację do Oscara od twórczyni roli pierwszoplanowej. „Przełamując fale” oraz późniejsze dzieło „Tańcząc w ciemnościach” (oryginalna mieszanka dramatu i musicalu z islandzką diwą Björk w roli głównej) opowiadają w pewnym sensie podobne historie – zdesperowana główna bohaterka, po-

dają go w ręce policji na brutalne przesłuchanie. Dla jednych wzruszająca i dynamiczna opowieść z egzotycznych scenerii indyjskich slumsów, dla innych – prosta i kiczowata historia powstała w wyniku małżeństwa zachodniego kina z barwnymi produkcjami Bollywood. Sam zaliczam się raczej do drugiej grupy, jednak nie mnie to oceniać, obejrzyjcie sami.

★ **Oszukana** (Výměna, Changeling) – kolejna produkcja Clinta Eastwooda, tym razem opowiadająca prawdziwą historię z lat 20. XX wieku. Angelina Jolie poszukuje swego porwanego syna, jednak skorumpowani policjanci, starając się o pozytywny wizerunek medialny, przyprowadzą zdruzgotanej kobiecie obce dziecko. Gdy matka odmawia przyjęcia chłopca, lekarze na usługach policji zdiagnozują u niej zaburzenia psychiczne i zamkną ją w zakładzie, gdzie spotka inne kobiety o podobnym losie. Ciekawa historia i bardzo poprawne, aczkolwiek lekko mdłe wykonanie.

★ **Droga do szczęścia** (Nouzový východ, Revolutionary Road) – najnowszy film Sama Mendesa, hołubionego przez krytyków i publiczność od czasów jego debiutu *American Beauty*. Po Titanicu kolejne spotkanie Kate Winslet i Leonardo DiCaprio. Film stanowi swoisty powrót do wspomnianego debiutu – reżyser ponownie przedstawia bohaterów zniesmaczonych szablonowym życiem i zniechęconych pracą, starających się wyrwać się

z kołowrotka grzecznościowych rozmówek i sąsiedzkich prywatek. Próba ambitna, jednak ostatecznie nie sięgająca wysoko ustawionej poprzeczki.

★ **Wątpliwość** (Pochyby, Doubt) – adaptacja osławionej sztuki teatralnej, widowisko urzekające minimalizmem użytych środków i prawie maniacką perfekcją techniczną. Czas – lata 50., miejsce – szkoła katolicka w Stanach Zjednoczonych. Wyjątkowo soczyste dialogi, a przede wszystkim – Meryl Streep i Philip Seymour Duncan ścierający się w pojedynku tytanów. W tej klasycznej walce po jednej stronie staje konserwatywna i surowa siostra przełożona, po drugiej zaś wrażliwy i pełny współczucia ksiądz. Kino ciut powolne i staromodne, ale hipnotyzujące mocne.

Zegnamy na dzisiaj ruchome obrazki, za dwa tygodnie nutki, tańce i swawole. Do przeczytania!

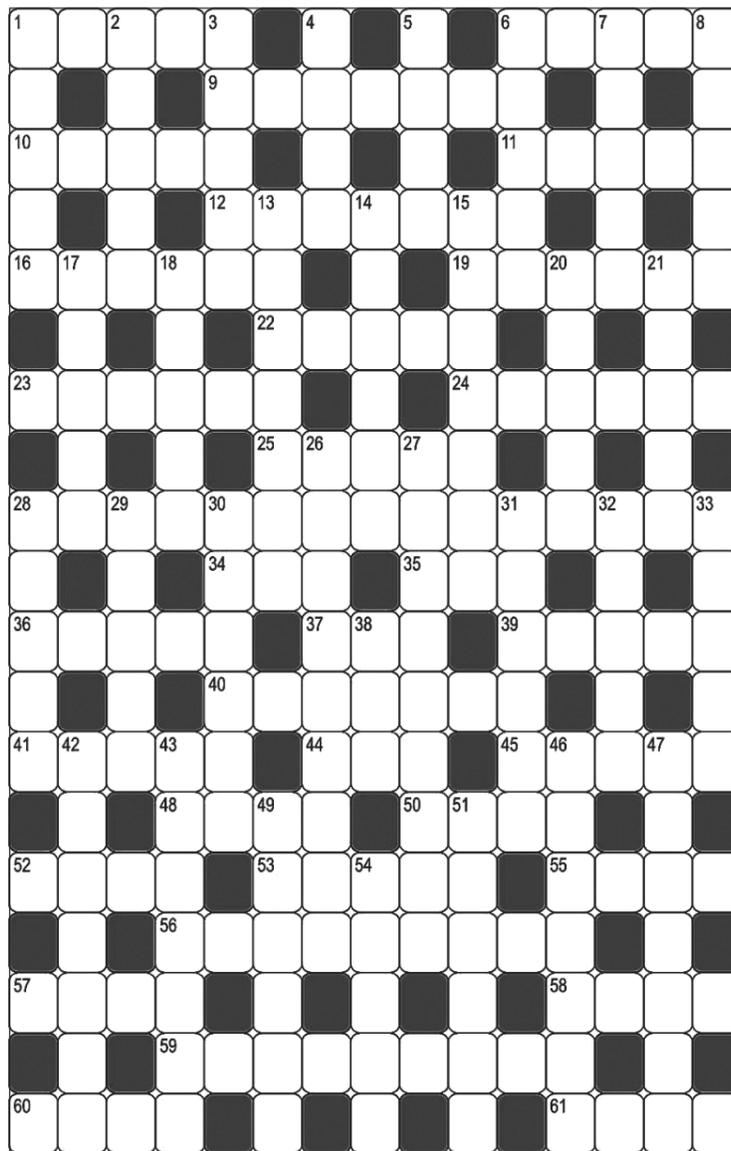
Rubrykę przygotował:
DAREK JEDZOK

KRZYŻÓWKA

POZIOMO: 1. rośnię w banku 6. woźny na UJ-cie 9. gruzińska Warszawa 10. szajka 11. jednostka strumienia świetlnego 12. rozwidlony pień drzewa 16. jeden z zabójców Cezara 19. angielskie imię żeńskie 22. konkurent Nisana 23. robocza część noża 24. część pieca wiejskiego 25. gadał do obrazu 28. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Ostatni dyktator powstania styczniowego)** 34. koleżanka *Kalego* 35. podwyższony dźwięk „a” 36. urządzenie do mielenia zboża 37. niewolnik 39. tarcza Zeusa 40. beztrocki lekkoduch 41. podstawowy składnik do wyrobu czekolady 44. największa jednostka chronologiczna w dziejach Ziemi 45. jadalny grzyb kapeluszowy 48. przedłużenie damskiej sukni 50. gatunek siei 52. więzienne pomieszczenie 53. półkolista wnęka w murze 55. klatka taśmy filmowej 56. nędzna egzystencja 57. kolega *Mei* 58. opryszek 59. pogorzelnisko 60. cząstka materii 61. przewód wodny.

PIONOWO: 1. turecka pieczeń z jagnięcia 2. struż z pampasów 3. miasto portowe na Hokkaido 4. na złamaną kończynę 5. piłsi 6. potrawa popularna w krajach Bliskiego Wschodu 7. zły duch 8. cięgi 13. część dzielnicy 14. silnie promieniotwórczy minerał 15. samochód z Noszowic 17. miasto nad Regą 18. port w Finlandii 20. jeniecki obóz dla oficerów 21. protegowany krewny 26. zajście 27. cukier prosty z drewna jodły 28. nieduży wyrostek na głowie zwierzęcia 29. tłucze się po piekle 30. znany film z Jerzym Stuhrem 31. miasto w Japonii 32. żółty pigment 33. droga do przebycia 38. wulkan na Mindanao 42. odwołuje się od wyroku 43. występowanie u osobnika cech przodków 46. warowny pałac mauretański 47. nadwyżka 49. z Marksem współpracował 51. końcowy odcinek jajowodu 54. bezpieka NRD.

Opr. JO

Rozwiązanie krzyżówki z 14 lutego:

Poziomo: 1. SKALP 6. CEWKA 9. ANIMUSZ 10. WIATR 11. ŁAJKA 12. APOREMA 16. CHANDR 17. OPTYKA 18. IZOBATA 19. ALEKSY 22. OKTANT 25. CHRAP 26. EUKLAZ 27. OŚLICA 28. ERAZM 31. MAREK PEREPECZKO 37. RAN 38. BAK 39. CIECZ 40. TUR 42. REGAŁ 43. AMALAKA 46. ALASKA 49. ANONIM 52. COSEL 53. CHŁOPI 54. EXODUS 55. ELEKT 56. LISTEK 57. AZYMUT.

Pionowo: 1. SZWECJA 2. APANAŻE 3. PARADIS 4. PIWO 5. DUCE 6. CZŁAPAK 7. WOJTYŁA 8. AMARANT 13. PRZYCZĘPA 14. RABARBAR 15. MOTOPOMPA 20. LAUDA 21. KOLBE 23. TYLEC 24. NOCEK 29. RENTA 30. ZEBRA 31. MACKA 32. RZĘPA 33. KRZAK 34. EKTRAN 35. ZAGON 36. ODŁAM 41. ULISSES 44. MACIEK 45. KALETA 47. LAHTI 48. SPORT 50. OKOWY 51. ISUZU.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosowana zostanie książka **Mirka Saskiego „Kamienie zapomnianego Boga”**. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 27. 2. br. o godz. 12.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z ub. soboty otrzymuje **Irena Onderek** z Czeskiego Cieszyna.

ALE HECA

Dwóch kombatantów spómino downe czas.

– Móm jeszcze dobróm pamięć – chwoli sie jedyn – ale dokładnie już nie wiym, czych był w piyrszej armii podczas drugij wojny światowej, czy w drugij armii podczas piyrszej wojny światowej.

– Podziwiew sie, jo se też szczegółów ni mogym spómnąć – prawi drugi. – Nie przysiąg bych już, czych dostół podczas wojny kulkóm między łopatki, czy łopatkóm między kulki...

ŚWIEŻE BUŁECZKI

★ **Księżna** (Vévodkyně, The Duchess) – dramat kostiumowy oparty na prawdziwych losach brytyjskiej księżnej Georgiany Cavendish, która rozczarowana małżeństwem z chłodnym i nieżyłciowym księciem zakochuje się w młodym polityku. Szablonowa intryga, świetna Keira Knightley w roli głównej.

★ **Slumdog – Milioner z ulicy** (Milionář z chatrče, Slumdog Millionaire) – osierocony chłopak bez wykształcenia dobiega do ostatniej rundy w telewizyjnym konkursie „Milionerzy”, producenci podejrzewają go o oszustwo, więc od-

SOBOTA 21 LUTEGO

TVP 1

6.00 Pani prezydent 6.45 Smaki polskie 7.00 Dzień dobry w sobotę 7.30 Rok w ogrodzie 8.00 Wiadomości 8.15 Pod prasą 8.35 Hurtownia książek 8.55 Buli 9.05 Ziarno 9.35 Mistrzostwa Świata w Pyeongchang 10.20 Śmiechu warte 10.50 Cztery pancerni i pies (s.) 11.50 Kuchnia z Okrasą 12.15 Od słów do głów 12.30 Mistrzostwa Świata w Pyeongchang - Sztafeta kobiet 13.00 Wiadomości 13.10 Jaka to melodia? (teleturniej) 13.45 Przypadkowa narzeczona (film bryt.) 15.45 Mistrzostwa Świata w Libercu - Konkurs na skoczni HS 100 16.50 Teleexpress 17.05 Mistrzostwa Świata w Libercu - Konkurs na skoczni HS 100 18.00 Komisarz Rex (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Zatańcz z mną 22.10 Zapotieni (film kopr.) 23.55 Weekendowy magazyn filmowy 0.25 Jeździec imieniem Śmierć 2.10 Obudzone sumienie (film USA).

TVP 2

5.30 Echa Panoramy 6.05 Kacperek 6.30 Spróbujmy razem 7.00 Magazyn Ligi Mistrzów 7.25 Poezja łączy ludzi 7.35 M jak miłość (s.) 8.25 Barwy szczęścia (s.) 9.25 Alternatywy 4 (s.) 10.25 Jak się nie ubierać 11.30 Hanover Street (film bryt.) 13.20 Tańcząca z Gruzją 14.00 Familiada (teleturniej) 14.35 Złotopolscy (s.) 15.10 Dzieciaki górą 16.05 Vice versa 17.45 Z kabareto-owego archiwum 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.05 Tak to leciało! 20.00 Kabaret Pod Wyrwigroszem 21.00 Muzyczne-show 22.05 Tajniak (film franc.) 23.35 Słowo na niedzielę 23.40 Wideoteka dorosłego 0.50 Córka mafii (film USA) 2.35 Ona i On - wojna płci.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 7.50 Narciarski weekend 8.00 Pora na kulturę 8.45 Przypód Kilka Wróbla Cwirka 9.10 Korespondent TVP o poranku 9.55 Dach nad głową 10.10 Sposób na zdrowie 11.01 Było, nie minęło 11.53 Listy do PRL-u 12.00 Rozmówki wschodniograniczne 12.50 Pięć minut dla zdrowia 12.58 Reportaże z prawdziwego zdarzenia 13.13 Globalna wioska 14.01 Oblicza armii 15.00 Trudny rynek 16.01 Tygodnik Polski 16.45 Aktualności 16.50 Odkrywanie przestrzeni 18.00 Aktualności 18.45 U nos w Bytkowie 19.15 Patefon Ujka Ericha 19.30 Narciarski weekend 19.35 Pora na kulturę 20.00 Miejsca przekłete 21.00 Raport z Polski ekstra 21.45 Aktualności 23.30 Patrol 0.32 Trudny rynek 1.01 Było, nie minęło 1.29 Studio Wschód.

POLSAT

6.15 Kapitan Flamingo (s.) 6.45 Yin Yang Yo (s.) 7.15 Action Man A.T.O.M. (s.) 8.15 Hugo (dla dzieci) 8.45 Pasjonaci 9.15 Ewa gotuje 9.45 Rodzina zastępcza plus 10.45 I bądź tu mądra 12.45 Czarodziejki (s.) 13.45 Dom nie do poznania 14.45 Się kręci 15.35 Pierwsza liga nowy sezon 17.50 Agenci Prymus, czyli klin klinem 18.50 Wydarzenia 19.30 I kto tu rządzi? Edukacja Tomka 20.00 Holly łódzkie love story (koncert) 22.30 Niemoralna propozycja (film USA) 1.05 www.strach (film kopr.) 3.05 Nagroda gwarantowana.

TVC 1

6.05 Złote rączki 6.20 Trojaczki 6.45 Sezamie, baw się razem z nami 7.10 Człowiek z Cro-Magnon (s. anim.) 7.35 Tip i Tap (s. anim.) 7.40 Garfield i przyjaciele (s. anim.) 8.05 U nas na farmie 8.20 Misa i wilk (film szw.) 9.40 Piękno europejskiego wybrzeża 9.45 Pogotowie kulinarne 10.10 Miłość, szmaragd i krokodyl (film USA) 12.00 Wiadomości 12.05 Z metropolii, Tydzień w regionach 12.35 Auto Moto Styl (mag.) 13.05 Królestwo dzikiej natury: Ssaki morskie (cykl dok.) 13.35 Hobby magazyn 14.05 Związki partnerskie czyli Podręcznik przeżycia (s.) 14.25 Film o filmie „Ogon jaszczurki” 14.45 Doktor Martin (s.) 15.35 Książę koronny

(film kopr.) 17.00 Jak cię widzą, tak cię piszą (mag.) 17.15 Eksperyment 17.45 Śmierć biegłego (s.) 18.35 Europejskie pekseso 18.40 Śpiewanki 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Godzina prawdy (pr. roz.) 21.00 Nikomu ani słowa (film USA) 22.55 Wiadomości, sport 23.05 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 23.10 Bezsenność (film USA) 1.05 Róża (film niem.) 2.40 13 komnata A. Lustiga.

TVC 2

6.00 Nieznani bohaterowie (cykl dok.) 6.30 Wiadomości STV 7.00 Diagnosta 7.20 Nie do wiary! (pr. cykl.) 7.40 Piękno europejskiego wybrzeża 7.50 Panorama 8.30 Cudowna planeta (cykl dok.) 9.25 Magazyn folklorystyczny 9.50 Nasza wieś (mag.) 10.10 Magazyn muzyki dętej 10.40 Poszukiwania czasu utraczonego (pr. cykl.) 11.00 Miroslav Šlouf (dok.) 12.00 Port (mag.) 12.30 Piątka w Pomarańcy (mag.) 12.40 MŚ w narciarstwie klasycznym 2009 Liberec (transmisja) 14.15 Cream: Live at Royal Albert Hall 15.15 Czeski golf 2008 15.30 MŚ w narciarstwie klasycznym 2009 Liberec (transmisja) 18.15 Kultura.cz (mag.) 18.40 Teatr żyje! (mag.) 19.10 Między nurtami (pr. muz.) 20.00 Złote lata sześćdziesiąte (dok.) 21.00 Wstyd (film czes.) 22.40 Artmix (mag.) 23.35 Noc z Andżelam 1.05 Abbey Road: Live (koncert) 1.55 Spotkali się... (pr. muz.) 2.40 To tylko rock'n'roll.

NOVA

6.05 Przygody Antje i jej przyjaciół (s. anim.) 6.35 3-2-1 Pingwiny! (s. anim.) 7.00 Piracka rodzina (s. anim.) 7.30 Spider-Man (s. anim.) 8.00 Wyprawy z Jeffem Corwinem (cykl dok.) 8.50 As (lista przeb.) 10.05 Zatrzymani w czasie (film USA) 12.00 Dzwonienie do TV Nova 12.30 Dzika Barbara (film czes.) 13.55 Erin Brockovich (film USA) 16.25 Hogo z Brocka Homolka (film czes.) 17.55 Przysmaki Babicy (mag. kul.) 18.35 Przyprawy (mag.) 19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Ostatnie wakacje (film USA) 22.20 Cudzoziemiec (film USA-pol.) 0.05 Lowcy nagród (film USA) 2.10 Dzwonienie do TV Nova 2.35 Przysmaki Babicy.

PRIMA

6.00 Party z kucharzem 6.30 Kocia banda (s. anim.) 7.00 Kraj dinozaurów (s. anim.) 7.25 Oggy (s. anim.) 7.35 Bajer z Bel-Air (s.) 8.00 Przyjaciele (s.) 8.35 Salon samochodowy 9.30 Hunter (s.) 10.35 Jordan (s.) 11.35 Świrly (s.) 12.35 Bliżej (s.) 13.35 Gdy błyskawica uderzy (film niem.) 15.40 Premier League Live! 16.00 Arsenal FC - Sunderland AFC 18.05 5 kontra 5 - pojedynek zespołów (kwiz-show) 18.55 Wiadomości, sport 19.30 Przyjaciele (s.) 19.55 Prognoza pogody 20.00 Atomowy amant (film USA) 22.20 Tango i Cash (film USA) 0.30 Żar ciała (film USA) 2.35 Zadzwoń do jasnowidza.

NIEDZIELA 22 LUTEGO

TVP 1

6.00 Pani prezydent 6.40 Jak ryba w wodzie 7.00 Transmisja mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach 8.00 Tydzień 8.20 Klub przyjaciół Myszki Miki (s. anim.) 8.50 Domisie (dla dzieci) 9.20 Teleranek 9.50 Gwiazdne wojny (s.) 10.20 Lilo i Stitch 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem 13.00 Wiadomości 13.10 Gra namietności (film indyjski) 15.20 Dziewczęta na szlaku reniferów 16.15 Piosenka dla Europy 2009 17.00 Teleexpress 17.20 Ojciec Mateusz (s.) 18.10 Jaka to melodia? (teleturniej) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Ranczo (s.) 21.15 Drezno (film niem.) 22.55 Żądło (film USA) 1.05 West Side Story (film USA).

TVP 2

6.00 Złotopolscy (s.) 6.55 Ostoja 7.30 M jak miłość (s.) 8.20 Barwy szczęścia (s.) 9.25 Zacisze gwiazd 10.00 Wojciech Cejrowski bosy przez świat 10.30 Ga-

bon 11.30 Makłowicz w podróży 12.05 Rancho w dolinie (film USA) 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Złotopolscy (s.) 15.05 Mini szansa 16.10 Na dobre i na złe 17.05 Orzeł czy reszta 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.05 Tak to leciało! 20.05 Kabaret Ani Mru Mru 21.15 Siedem bram Jerozolimy 22.25 Air Force Two (film USA) 23.55 Telewizyjne Wiadomości Literackie 0.30 Panorama 0.50 Na Hożej, Jasnej i Słonecznej 1.55 Truposz (film kopr.).

TV KATOWICE

6.46 Integracja 7.02 Wierzę, wątpię, szukam 7.45 Aktualności 7.50 Co to? kto to? 8.45 Śląski koncert życzeń 9.00 Światowiec 10.01 Antysalon Ziemkiewicza 11.00 Zawodowcy 12.00 Telewizja objazdowa 12.52 Pięć minut dla zdrowia 13.00 Teleplotki 14.02 Miejsca przekłete 15.00 Reportaż TVP info 15.50 Listy do PRL-u 16.00 Sprint przez historię Przemysława Babiarza 16.45 Aktualności 16.50 W poszukiwaniu drogi 18.00 Aktualności 18.45 Sport sat 20.51 Młodzież kontra 21.45 Aktualności 21.55 Hat-trick 22.50 Światowiec 0.21 Miejsca przekłete 0.47 Zawodowcy 1.14 Antysalon Ziemkiewicza.

POLSAT

5.30 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 6.05 Szalony Jack, pirat (s.) 6.35 Miejskie szkodniki 7.05 Gadżet i Gadżetinis (s. anim.) 8.00 Power Rangers (s.) 9.00 Franklin i zielony rycerz 10.35 Wielki Joe (film USA) 12.55 Ferajna (film USA) 14.45 Joanna d'Arc 16.50 Świat według Kiepskich (s.) 17.50 Agentki Sknerus, czyli dziwni lokatorzy 18.50 Wydarzenia 19.30 I kto tu rządzi? Primabalerina 20.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 21.00 Wzór 22.05 Kości (s.) 23.05 Mesjasz (film kopr.).

TVC 1

6.00 Bajka 6.25 Garfield i przyjaciele (s. anim.) 6.50 Trojaczki 7.15 Poranek z Dadą (program dla dzieci) 7.30 Boisko 7 (program dla dzieci) 9.45 Kalendarium 10.00 Wędrująca kamera (mag.) 10.30 Obiektyw (mag.) 11.00 Było sobie dwóch pomagających 11.50 Gdzie pieniądze pomagają 12.00 Pytania V. Morawa (pr. dys.) 13.00 Wiadomości 13.05 Brzydka królowa (bajka) 14.05 Magazyn religijny 14.25 Magazyn chrześcijański 14.40 Słowo na niedzielę 14.50 Ostatnia czarownica (film słow.) 16.20 Wędrówki wodniaków (cykl dok.) 16.40 Generacja „O” (pr. cykl.) 16.55 Moja rodzina (s.) 17.25 TVC 17.40 Retro (mag.) 18.10 Powrót Arabeli (s.) 18.35 Śpiewanki 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Diabelska pułapka (film czes.) 21.05 168 godzin (pr. publ.) 21.45 Dalziel i Pascoe (film br.) 23.20 Wiadomości, sport 23.30 Losowanie Sportki i Szansy 23.35 Huff (s.) 0.25 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 0.30 Artmix (mag.) 1.25 Talk-show J. Krausa 2.05 Podróż po Jersey.

TVC 2

6.50 Wiadomości TVS 7.15 City Folk - Oslo, 2005 7.50 Panorama 8.30 Czechosłowacki Tygodnik Filmowy 8.45 Świat książek (mag.) 9.15 Czy je zechcecie? 9.25 MŚ w narciarstwie klasycznym 2009 Liberec (transmisja) 11.35 Mity i fakty historii: Kobiety na tronie faraonów (cykl dok.) 12.30 MŚ w narciarstwie klasycznym 2009 Liberec (transmisja) 16.20 Mały wielki człowiek (film USA) 18.35 Kultura.cz (mag.) 18.55 Simpsonowie (s. anim.) 19.20 Muzyczna wizytówka - Vlastislav Matoušek 20.00 Katastrofa tunuska (dok.) 20.45 Słynne meteoryty (dok.) 22.00 Na pływali z Ruth Bondy (talk-show) 22.25 Nieznośna lekkość bytu (film USA) 1.15 Bet.E & Carlos Placeres (koncert) 2.10 Godzina prawdy.

NOVA

6.25 Przygody Antje i jej przyjaciół (s.) 6.55 3-2-1 Pingwiny! (s. anim.) 7.20 Piracka rodzina (s. anim.) 7.50 Psim tropem do domu (film USA) 9.40 Nora Roberts - Pod księżycem Caroliny (film

USA) 11.25 W stronę gór (s.) 12.25 Flashdance (film USA) 14.20 Złap mnie, jeśli potrafisz (film USA) 17.00 Popołudniowe wiadomości telewizyjne 17.30 Dwóch i pół (s.) 18.00 Poradnik domowy 18.50 Obywatelskie judo (pr. publ.) 19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Wsi moja sielska, anielska (film czes.) 21.50 Odlamki 22.20 Mr. GS (talk-show) 22.50 Dwóch gniewnych ludzi (film USA) 0.45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 1.50 Odlamki 2.15 Dzika Barbara (film czes.).

PRIMA

6.00 Party z kucharzem (mag. kul.) 6.30 Kocia banda (s. anim.) 7.00 Kraj dinozaurów (s. anim.) 7.25 Oggy (s. anim.) 7.35 Przyjaciele (s.) 8.00 Świat ogarnięty wojną (s. dok.) 9.10 Świat 2009 (mag.) 9.45 Tragedia w trzech aktach (film USA) 11.50 Receptariusz prima pomysłów 13.00 Partia (pr. dys.) 13.45 Superman III (film USA) 16.25 Rollercoaster (film USA) 18.55 Wiadomości, sport 19.30 Przyjaciele (s.) 19.55 Prognoza pogody 20.00 Morderstwa w Midsomer (s.) 22.10 Zbrodnie umysłu (film USA) 0.10 Wyspa doktora Moreau (film USA) 2.05 Zadzwoń do jasnowidza.

PONIEDZIAŁEK 23 LUTEGO

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 7.50 Leksykon PRL 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.30 Buli 9.05 Mały rycerz El Cid (s.) 9.35 Lowcy smoków (s.) 10.05 Szkoła złamanych serc 10.55 Bądź modna 11.40 Laboratorium XXI wieku 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Taki pomysł 12.40 Plebania (s.) 13.10 Klan (s.) 13.40 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.25 Z żółtami przez Pacyfik 15.00 Wiadomości 15.15 Big Zbig-show 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.35 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Afera mięsna 21.50 Megaloteria TVP 22.05 Zabójczy widok (film bryt.) 0.20 Bitwa o Anzio (film kopr.) 2.15 Kojak (s.).

TVP 2

6.00 Złotopolscy (s.) 6.30 Milly i Molly 7.20 Przystanek praca 7.35 M jak miłość (s.) 8.30 Pytanie na śniadanie 10.45 Codzienna 2 m 3 11.15 Przygody Tarzana (s.) 12.15 Magnum - Randka komputerowa 13.10 Anna Dymna spotkamy się 13.40 Znaki czasu (mag.) 14.05 Fort Boyard - Mariusz Pudziański 15.00 Na dobre i na złe 16.00 Szaleństwo Majki Skowron 16.35 Dzika przyszłość - Tropikalna Antarktyda 17.05 Na wariackich papierach (s.) 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.05 Koło fortuny 19.35 Hit 20.05 Barwy szczęścia (s.) 20.35 M jak miłość (s.) 21.40 Tomasz Lis na żywo 22.35 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 23.30 Dekalog... po Dekalogu 0.05 Obrobić VIP-a (film USA) 0.30 Panorama 0.50 Portret w przestrzeni 1.35 Litania muzyka 2.20 Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 7.50 Gramy dla was 8.01 Gość poranka 8.17 Przegląd portali internetowych 8.45 TV Katowice poleca 9.09 Korespondent TVP o poranku 10.00 Gość poranka 10.15 Biznes otwarcie dnia 11.15 Serwis kulturalny 12.15 Biznes 13.10 Raport z Polski 16.00 Rozmowa dnia 16.45 Aktualności 16.50 Fest zaplanuj swoją przyszłość 17.05 TV Katowice poleca 18.00 Aktualności 18.45 To brzmi... 19.00 Propozycje do śląskiej listy przebojów 19.10 Śląsk kontra Śląsk 19.40 Tygodnik regionalny 19.55 TV Katowice zaprasza 20.10 Minęła 20-ta 21.07 Telekurier bliżej ciebie 22.15 Biznes 0.00 Gorset Naomi 1.48 Telekurier bliżej ciebie.

POLSAT

6.00 Żar młodości (s.) 7.15 Wielka wygrana (teleturniej) 8.00 Dotyk anioła (s.) 9.00 Lowcy skarbów (s.) 10.00 Rodzina zastępcza plus 11.00 Malanowski

i Partnerzy (s.) 11.30 Samo życie 12.00 Czarodziejki (s.) 13.00 Boston Public (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Pracująca dziewczyna 15.15 Zwariowany świat Malcolma (s.) 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy (s.) 17.00 Chirurdzy (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.00 X-Men (film USA) 22.15 Pojeżdżany (film kopr.) 0.40 Fala zbrodni - Duchy przeszłości 1.30 Nagroda gwarantowana.

TVC 1

5.59 Studio 6 8.30 Sezamie, baw się razem z nami 9.00 Ulubieniec (film czes.) 10.30 Moja rodzina (s.) 11.00 Odkrywanie planety: Ocean (dok.) 11.50 Piękno europejskiego wybrzeża 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Rodzina i ja (mag.) 13.50 Zauroczenie (s.) 14.40 Potyczki Amy (s.) 15.25 Simpsonowie (s. anim.) 15.50 Kwiz dla dzieci 16.15 Tajemnice Toma Wizarda 16.30 Zaczarowane przedszkole 17.00 AZ-kwiz 17.30 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Czarne owce (pr. publ.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 19.00 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Proć bychom se netopili (s.) 21.00 Podróż po Sri Lance (dok.) 21.30 Reporterzy TVC 22.10 Tajne akcje STB (cykl dok.) 22.30 Arlington Road (film USA-br.) 0.25 Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion 0.30 Polityczne spektrum 0.55 Seks w wielkim mieście (s.) 1.25 Zauroczenie (s.) 2.20 Wiadomości regionalne.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Panorama 9.10 Klucz (mag.) 9.40 Kalendarium 9.55 Kwartet (mag.) 10.25 Kultura.cz (mag.) 11.15 TVC 11.45 Za szkołę 12.10 Gusta i guściki (mag.) 12.35 Białe owce (pr. publ.) 12.50 Dzieci w Czechach 13.05 Tajemnice starego Egiptu (s. dok.) 13.20 ETV 1 (kurs j. ang.) 13.25 Eat it (kurs j. ang.) 13.35 Misa i wilk (film szw.) 14.55 Lodowe serce (dok.) 16.00 Przygody nauki i techniki 16.30 SK Slavia Praha - FC Viktoria Plzeň (transmisja meczu piłki nożnej) 19.20 Wiadomości w języku migowym 19.30 Music-blok (mag.) 20.00 Pojedynek przywódców (cykl dok.) 20.50 Nieznani bohaterowie (cykl dok.) 21.20 Piękne straty (talk-show) 21.45 Restart (mag.) 22.00 In Treatment (s.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.10 Q (mag.) 23.40 Film point (opow. filmowe) 0.45 Metropolis (film niem.) 2.45 Świat książek.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.35 Zorro: Miecz i róża (s.) 9.25 Ostatnie zejście (film kopr.) 11.25 Dowody zbrodni (s.) 12.20 Detektyw Monk (s.) 13.15 Poszukiwani (s.) 14.10 Kobra 11 (s.) 15.10 Gwiazdne wrota (s.) 16.05 Las Vegas: Casino (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Kobra 11 (s.) 21.00 Weekend (mag.) 21.40 Dr House (s.) 22.35 Kolekcjoner kości (film USA) 0.45 Martwa strefa (s.) 1.30 Talk-show.

PRIMA

6.35 Piotruś Pan i piraci (s. anim.) 7.10 Oggy i karaluchy (s. anim.) 7.25 Will & Grace (s.) 7.55 Przyjaciele (s.) 8.25 M.A.S.H. (s.) 8.55 Blok (s.) 9.40 Renegat (s.) 10.40 Prawo i porządek (s.) 11.40 To morderstwo, napisała (s.) 12.40 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 13.10 Will & Grace (s.) 13.40 Nowojorscy gliniarze (s.) 14.40 Czarodziejki (s.) 15.40 Medium (s.) 16.40 Krok od domu (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 18.00 5 kontra 5 (kwiz-show) 18.55 Wiadomości, sport 19.30 Przyjaciele (s.) 19.55 Prognoza pogody 20.00 Kasia Brzydula (s.) 21.20 Tylko prawda 22.25 Saving Grace (s.) 23.25 Rekin (s.) 0.25 Gaz do dechy (s.) 1.25 Zadzwoń do jasnowidza 3.10 W imię prawa (s.).

WSPOMNIENIA

*Człowiek szlachetny, odchodząc do wieczności,
nie umiera – ale żyje w naszej pamięci.*

Dnia 23. 2. 2009 mija pierwsza bolesna rocznica od tragicznej śmierci naszego Drogiego

śp. CZESŁAWA FRYZA

z Karwiny-Raju. Odszedł od nas tak nagle, ale w naszych sercach żyje stale. Za całą rodzinę, wszystkich kolegów i przyjaciół Janka, Dorota, Michał. Msza św. za Czesława odbędzie się dnia 22. 2. 2009 o godz. 6.45 w kościele katolickim w Karwinie-Frysztacie. RK-022

*Trudno Was było pożegnać,
jeszcze trudniej bez Was żyć.*

Dnia 23 lutego 2009 minie czwarta rocznica zgonu

śp. STEFANII KISZKOWEJ

zaś 8 lutego 2009 minęła 37. rocznica śmierci Jej Męża

śp. ADOLFA KISZKI

Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi. RK-018

Dnia 22. 2. 2009 mija 5. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. mgr SYLWESTRA MENCNERA

Z miłością wspominają żona, syn i brat z rodzinami. RK-021

Dnia 26 i 23 lutego mija 20. i 10. rocznica śmierci naszych Kochanych Rodziców

śp. LEOPOLDA WAŁOSZKA

śp. ANNY WAŁOSZEK

Z miłością i szacunkiem wspominają córka i syn z rodzinami. GL-078

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA - CZ. CIESZYN: Biznes (22, godz. 17.30);

SCENA CZESKA - CZ. CIESZYN: Dáma z kameliami (21, godz. 17.30).

CO W KINACH

KARWINA - Centrum: Wyprawa na księżyc (21, 22, godz. 15.30); Libáš jako bůh (21, 22, godz. 17.45, 20.00; 23, godz. 20.00); Kung fu panda (23, godz. 15.30); Wyprawa na księżyc (23, godz. 15.30); **KARWINA - Ex:** Jestem na tak (21, 22, godz. 19.00); Shrek 3 (23, godz. 10.00); **HAWIERZÓW - Centrum:** Pekło s princeznu (21-23, godz. 15.30, 17.45); Ciekawy przypadek Benjamina Buttona (21-23, godz. 19.30); **TRZYNIEC - Kosmos:** Pekło s princeznu (21, 22, godz. 15.30, 17.30); Pamiętnik seksoholika (21, 22, godz. 20.00); Wróg publiczny nr 1 (23, godz. 17.30); Kocha-

nice króla (23, godz. 20.00); **BYSTRZYCA:** Sněženky a machři po 25 letech (21, godz. 18.00); **JABLONKÓW:** Hlídač č. 47 (22, godz. 17.00, 19.30); **CZ. CIESZYN - Central:** Sezon na misia 2 (21, 22, godz. 17.00); Ostatnie zlecenie (21, 22, godz. 19.30); **CIESZYN - Piast:** Madagaskar 2 (21, 22, godz. 15.00, 16.45, 18.30, 20.15).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN - Biblioteka Miejska zaprasza 25. 2. o godz. 17.00 na wykład MUDr. Radosława Goldmanna pt. „Choroby serca i naczyń krwionośnych” do czytelnicy biblioteki przy ul. Ostrawskiej.

KARWINA-RAJ - Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 24. 2. o godz. 15.30.

KARWINA-FRYSZTAT - Klub Propozycji MK PZKO zaprasza 24. 2. o godz. 17.00 na spotkanie z Melchiorrem Sikorą, autorem książki „Przygody chłopców znad Olzy”.

▲ MK PZKO zaprasza 22. 2. o godz. 16.00 na Tradycyjne Ostatki. Dobry bufet i muzyka zapewnione.

TRZYNIEC I-STARE MIASTO - MK PZKO zaprasza 26. 2. o godz.

NEKROLOGI

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 17. 2. 2009 zmarła nasza Kochana Matka, Babcia, Prababcia, Siostra, Szwagierka, Teściowa i Ciocia

śp. MARIA SKUPNIKOWA

z Wierzniowic. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się 25. 2. 2009 o godz. 12.30 z kościoła katolickiego w Lutyni Dolnej. Zasmucona rodzina. GL-103

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 19. 2. 2009 zmarł w wieku 83 lat nasz Kochany Ojciec, Teść, Dziadek, Szwagier i Wujek

śp. WŁADYSŁAW DUDA

zamieszkały w Czeskim Cieszynie-Koniakowie. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w czwartek 26 lutego 2009 o godz. 15.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Koniakowie na miejscowy cmentarz. Zasmucona rodzina. AD-017

*Pasterzem moim jest Pan
nie brak mi niczego.
Chociażbym chodził ciemną doliną,
zła się nie ulęknę,
bo Ty jesteś ze mną. Psalm 23*

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 19. 2. 2009 zmarła w wieku 94 lat nasza Kochana Matka, Teściowa, Babcia, Prababcia, Szwagierka i Ciocia

śp. MARTA FARNIKOWA

z domu Opiół, zamieszkała w Cierlicku Górnym 114. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w czwartek 26 lutego 2009 o godz. 13.00 z kościoła rzymskokatolickiego w Cierlicku-Kościelecu na miejscowy cmentarz. Zasmucona rodzina. GL-107

16.00 do świetlicy koła na spotkanie ostatkowe połączone ze sprawozdaniem z działalności za ubiegły okres. W programie pogadanka na temat wrażeń z wycieczki na Nową Zelandię.

UWAGA Seniorzy HPC! – Kierownictwo HKS Zaolzie zaprasza na spotkanie z okazji Dnia Myśli Braterskiej 23. 2. w Cieszynie. Zbiórka o godz. 10.00 na rynku w Cieszynie. W programie zapalenie zniczy i złożenie kwiatów przy pomniku Harcerzy i Harcerek Podbeskidzia oraz zwiedzenie Izby Tradycji w Domu Harcerstwa przy ul. Żwirki i Wigury.

WĘDRYNIA - MK PZKO zaprasza 28. 2. oraz 1. 3. o godz. 17.00 na przedstawienie teatralne pt. „Królowa nocy na kamiennej pustyni” do Domu Kultury Czytelnia.

ZESPÓŁ PRZYJAŹŃ – zawiadamia, iż następna próba odbędzie się dopiero w poniedziałek 2. 3. o godz. 16.45 w frysztackim Domu PZKO.

OFERTY PRACY

POSZUKUJEMY PRACOWNIKA do obsługi klienta ze znajomością języka czeskiego. Info.: +48 501 108 297. GL-099

CZESKA FIRMA SZUKA WSPÓŁ-PRACOWNIKÓW, obojętna praktyka, wykształcenie i wiek. Za jakościową pracę wysoki zarobek! Tel.: 776 601 843. GL-094

Zginął Tadeusz Maciejkianiec

We wtorek zginął tragicznie dobrze znany na Zaolziu Tadeusz Maciejkianiec, wieloletni prezes i założyciel Studenckiej Międzyuczelnianej Organizacji Kresowiaków. W wypadku w okolicach Alytusa (powiat olicki na Więśszczyźnie) zginęła też jego żona Irena, z domu Harasimowicz. Oboje pochodzili z Kresów, studiowali w Uniwersytecie Łódzkim i działali na rzecz nowego pokolenia inteligencji kresowej. Walczyli o lepsze warunki bytowe młodych kresowiaków, podejmowali starania o prawo studentów kresowych do ubezpieczenia zdrowotnego, organizowali dla nich obozy. Tadeusz Maciejkianiec pracował też w Urzędzie Rady Ministrów w zespole zajmującym się tworzeniem Karty Polaka i nową ustawą o repatriacji. Był współautorem raportu na temat polityki państwa polskiego wobec Polonii i Polaków mieszkających poza granicami kraju. Miał wielu przyjaciół na Zaolziu. Pogrzeb państwa Maciejkianców odbył się wczoraj w Wilnie. (kor)

Chcą burzyć mury

W Nydku rozpoczęło się wczoraj trzydniowe sympozjum dotyczące czesko-polsko-niemiecko-żydowskiego pojednania „Zburzyć mury milczenia”, organizowane przez Kościół Apostolski pod patronatem Czesko-Niemieckiego Funduszu Przyszłości. Jak poinformował nas główny organizator, Pavel Neústupný z Berlina, spotkanie rozpoczęło się wczoraj w Nydku w pensjonacie U Kohouta, gdzie jego uczestnicy m.in. wysłuchali wykładów Vlasty Chabibullin i Ulriki Ruth-Novákovéj oraz pochodzących z RC gości z Izraela – Gerdy i Stefana Buechlerów. Dzisiaj impreza przeniesie się do Czeskiego Cieszyna. W Centrum Chrześcijańskim w Sibicy spotka się z uczestnikami także prezes

Kongresu Polaków, historyk Józef Szymeczek, który o godz. 11.15 wygłosi wykład o historii cieszyńskich Żydów. Drugi z Polaków, Mirosław Kantor (niegdyś redaktor „Głosu Ludu”), nazwał swój referat „Najnowsze dzieje Śląska Cieszyńskiego a stosunki czesko-polskie” (godz. 9.45). Uczestnicy spotkania zwiędzą też w Cieszynie cmentarz żydowski, kościół Jezusowy na Wyższej Bramie, wystawę „Tożsamość. Zaolzie” w Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości. Obejrzą ponadto w siedzibie Kościoła Apostolskiego w Czeskim Cieszynie (Klub PZKO, była żydowska bóżnica) film Jana Hřebejka „Musíme si pomáhat”. Sympozjum zakończy się jutro w południe w Nydku. (kor)

Kamieniarstwo WRZOS

MAMY NAJLEPSZĄ OFERTĘ

Zdobywca I miejsca w ogólnopolskim konkursie na najładniejszy nagrobek roku

Zapraszamy Was do naszego nowoczesnego zakładu
Przyjeżdżamy także do klienta

Siedziba firmy:

Hażlach, ul. Cieszyńska 20B

Tel. +48 606 452 479, +48 338 567 377

www.kamieniarstwo-wrzos.pl

Filia: Goleśzów, ul. Grabowa 4

3 km od przejścia granicznego w Górnej Lesznej

**Firmy budowlane
SWABUD i SWAKOŃ**
docieplenie elewacji,
podbitki (palubki)

**przyjmujemy zlecenia na 2009 r.
kom. cz. 776 218 494,
608 556 915, 774 085 874**

**Szybka i fachowa realizacja zleceń.
Cieszyn, Puńcowska 93
www.swabud.cz**

**Oferujemy pracę
w biurze w Czeskim Cieszynie**
Sklep internetowy KONTAKTO.cz

Wymagania:

- znajomość języka polskiego
- znajomość pracy na komputerze, internet
- własny samochód
- komunikatywność

Możliwość pracy od 1. 3. 2009

Tel.: 777 142 155

OFERTY

ODKUPIĘ jakiegokolwiek antyki, meble, instrumenty muzyczne, zabawki, szkło, porcelanę, obrazy, wszystkie gatunki broni białej i palnej, zegary, zegarki kieszonkowe – mogą być i uszkodzone, stare pocztówki i zdjęcia. Również skupujemy złoto, brylanty – płacimy więcej niż jubiler – jakakolwiek punca. Płacimy gotówką. Dzwonić kiedykolwiek! Inf.: 608 374 432. GL-010

CO ZA OLZĄ

GALERIA BIELSKA BWA, Bielska Biała, ul. 3 Maja 11: do 22. 2. wystawa Andrzeja Lachowicza pt. Reanimacja. Czynna codziennie w godz. 10-18.

▲ do 8. 3. wystawa Lidii Krawczyk,

Wojtki Kubiaka pt. „Becoming”. Czynna codziennie w godz. 10-18.

GALERIA KSIĄŻNICY CIESZYŃSKIEJ, Mennicza 46, Cieszyn: do 16. 5. wystawa Szkolne lektury Polaków 1850-1950. Czynna wt-pt: 8-18; so: 8-15.

WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: czynne codziennie 9-16.

WYSTAWY

WIELKA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO: 21. 2. o godz. 17.00 wernisaż wystawy fotografii Emila Sikory, Richarda Rusnoka, Zbigniewa Ćmiela z Fotoklubu Jabłonków.

BIBLIOTEKA MIEJSKA CZ. CIESZYN-SIBICA: do 27. 3. wystawa Sylwii Česlarowej pt. „Wszczęstwiat tworzy”.

Złoty gol Baleja

EKSTRALIGA HOKEJA

Do zwycięstwa niekoniecznie potrzebna jest super forma. Przekonali o tym w czwartek hokeiści Stalowników Trzynieć, którzy „za pięć dwunasta” awansowali do rundy wstępnej playoffs, wygrywając 1:0 na lodzie Witkowice. Wymęczonego gola zdobył w 4. minucie dogrywki Jozef Balej. Trzyńczanie w playoffs trafią na Pilzno, pierwszy mecz zaliczą już jutro na wyjeździe.

Kryzys w trzyńskim zespole, który kosztował utratę posady trenera Antoniego Stavjanie, nie minął jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki. Stalownicy wygrali wprawdzie kluczową batalię o playoffs, ale za wrażenia artystyczne otrzymali zero punktów. W czwartkowym meczu aż roilo się od niedokładności, gol Baleja też należał do kategorii przypadkowych. Krążek odbił się bowiem od łyżwy witkowskiego obrońcy Barinki, myśląc bramkarza Štěpánka. – *Trema kompletnie sparaliżowała chłopaków* – zauważył trener Pavel Marek, który zmienił w środę na stanowisku trenerskim zdymisjonowanego Stavjanie. – *W takich meczach o zwycięstwie decydują drobnostki i odrobina szczęścia* – dodał Marek. Trzynieć spełnił plan minimum i zdołał awansować do fazy wstępnej playoffs, ale w pojedynku z Pilzmem z pewnością nie będzie faworytem. – *Faza pucharowa rządzi się jednak swoimi regułami. Nie zagramy już z nożem przy gardle, tak jak w Witkowicach* – stwierdził trzyńscy szkoleniowiec, który zespół poprowadzi do końca tego sezonu, a potem z dużym prawdopodobieństwem wróci na stanowisko dyrektora sportowego klubu. – *Oby*

Złoty gol Baleja. Klęczący Barinka przeczuwa już najgorsze.

ten sezon zakończył się jak najpóźniej – dodał. Drugą parę fazy wstępnej playoffs tworzą zespoły Witkovic i Liberca.

WITKOWICE TRZYNEC 0:1

Trzynieć: 0:0, 0:0, 0:0 – 0:1. Bramka: 64. Balej. Sędziowali Fraňo, Minář. Kary: 8:11, bez wykorzystania. Widzów 5126. Witkowice: Štěpánek – Voráček, Trnka, Jurečka, Ovčáček, Barinka, Krstev, Stehlík – Klimek, J. Štefánka, Krenželok – Ujčík, Šimíček, Treille (36. Hurtaj) – Kvapil, Burger, P. Hubáček – Strapáč, R. Hruška, Svačina. Trzynieć: Vojtek – Sekeř, Vosátka, Seman, Malec, Gureň, Výtisk, Andersons, Kania – Tomík, Polanský, Moravec – Květoň, Pete-

rek, Polák – Balej, Hampl, Kováčik – Ostřížek, Lušňák, Pánik.

Sezon przedłużył Stalownikom bramkarz Martin Vojtek. Właśnie jego brawurowe interwencje spowodowały, że po 60 minutach w ČEZ Arenie nadal był remis 0:0. Vojtek, który zmienił w bramce przeziębionego Romana Čechmáňka, bronił jak w transie. – *Musiałem zatrzymać wszystkie strzały Witkovic, innego wyjścia nie było* – powiedział „Głosowi” szczęśliwy bramkarz. – *Po pięciu przegranych meczach z rzędu byliśmy na dnie, ale teraz wszystko zaczyna się od nowa* – dodał Vojtek. W pojedynku z Witkowicami maksymalnie wykorzystywani byli zwłaszcza doświadczeni napastnicy, tacy jak David Moravec, Jan Peterek czy Jiří Polanský. W pewnym

momencie goście grali nawet tylko na dwa pełne ataki. Na szerokim lodowisku w Witkowicach sił ubywało bardzo szybko. Gol Baleja był dla wszystkim takim kołem ratunkowym rzuconym w ostatniej chwili.

1. Sl. Praga	52	93	176:150
2. Pardubice	52	90	162:149
3. Litwinów	52	86	159:146
4. Sparta	52	86	147:138
5. Zlin	52	84	145:151
6. K. Wary	52	83	150:142
7. Pilzno	52	82	160:157
8. Witkowice	52	79	145:132
9. Liberec	52	74	159:161
10. Trzynieć	52	71	167:175
11. Cz. Budziej.	52	71	137:146
12. Znojmo	52	68	126:144
13. Kladno	52	66	132:160
14. Ml. Bolesław	52	59	132:146

JANUSZ BITTMAR

POD PRYSZNICEM

Liberec dla wybranych

Nie chciałbym być teraz w skórze mieszkańców Liberca. Władze miasta, zauroczone mistrzostwami świata w narciarstwie klasycznym, kompletnie zapomniały o zwykłych śmiertelnikach. Wczoraj zadzwonił do mnie kumpel ze studiów (dzięki któremu zresztą w jednym z libereckich hoteli od kilku lat można przeczytać także „Głos Ludu”) i niczym rzecznik prasowy mieszkańców Liberca próbował dać mi do zrozumienia, że czempionat narciarski już po pierwszym dniu zalazł wszystkim za skórę. W Libercu jest podobno jak w najgorszym amerykańskim filmie katastroficznym. Większość sprzętu do odśnieżania ulic wykorzystywana jest do oczyszczania obiektów sportowych, dlatego też wyjście na miasto, szczególnie dla starszych osób, urasta do rangi problemu nie do pokonania. Jeszcze dwa tygodnie temu organizatorzy mistrzostw świata zaklinali śnieg, obecnie jest go w Libercu tyle, że stał się dla wielu osób wrogiem numer jeden. Podobnie jak same mistrzostwa świata, które wprawdzie odbywają się w tym mieście, ale jak gdyby wcale ich tam nie było. Są sportowcy, sztaby dziennikarzy, ale brakuje... widzów. Czesi nie wykupili biletów, pewnie cena (średnio 1000 koron) wydała im się zbyt wygórowana, i wolą oglądać zawody w telewizji, tym bardziej, że do wielu miejsc z powodu obfitych opadów śniegu po prostu trudno się dostać. Pierwszą próbą ognia dla organizatorów będzie sobotni konkurs na średniej skoczni, gdzie spodziewane są tłumy kibiców z Polski. Jeśli jednak nawet tam zabraknie prawdziwej sportowej atmosfery, to mistrzostwa można już teraz spisać na straty. Mieszkańcy Liberca zresztą już to zrobili. (jb)

Brazowa Kowalczyk, srebrny Bauer

Justyna Kowalczyk wywalczyła dla Polski pierwszy medal w odbywających się w Libercu mistrzostwach świata w narciarstwie klasycznym. Zawodniczka AZS AWF Katowice zajęła trzecie miejsce w czwartkowym biegu na 10 km techniką klasyczną. W trudnych warunkach atmosferycznych, przy nieustannych opadach śniegu, Kowalczyk dała z siebie wszystko. W pewnym momencie nawet objęła prowadzenie na trasie, ale w końcu ze zwycięstwa radowała się Finka Aino Kaisa Saarinen, przed Włoszką Marianną Longa. Wczoraj w biegu na 15 km techniką klasyczną rywalizowali mężczyźni. Faworyt gospodarzy, Lukáš Bauer, zajął drugą pozycję. Złoty medal wywalczył Estończyk Andrus Veerpalu, brązowy Fin Matti Heikkinen. Polak Maciej Kreczmer był 40.

– *Dziesięć zawodniczek mogło z powodzeniem wygrać pierwszą konkurencję mistrzostw. Trasa mi odpowiadała i miałam dobrane posmarowane narty* – powiedziała na mecie czwartkowego biegu szczęśliwa Kowalczyk, która nie miała opracowanej szczególnej taktyki. – *Chciałam biec cały dystans równym tempem* – stwierdziła Polka. Justyna Kowalczyk zamierza jeszcze trzykrotnie stanąć na starcie w Libercu. Pobiegnie na

Medalistki biegu na 10 km. Z prawej Justyna Kowalczyk.

15 i 30 km oraz w sztafecie. Zrezygnowała z występu w sprincie.

Dziś do rywalizacji włączą się skoczkowie narciarscy, którzy o medale mistrzostw powalczą na średnim obiekcie. W polskim obozie panuje umiarkowany optymizm, skoczkowie jednak zapewniają, że dadzą z siebie wszystko. – *Nic nie będę obiecywał. Że wygram, czy że będę w trójce. Mogę zapewnić, że na tyle, na ile mnie stać, będę walczył o medal* – ocenił swoje szanse Adam Małysz, który podobnie jak reszta zespołu nie wziął udziału w ostatnich zawodach Pucharu Świata na mamuciej skoczni w Oberstdorfie. W ciągu zaledwie tygodnia przestawić się z mamuciej skoczni na średnią, to mógłby być problem. Zdaniem „Głosu” trenerzy polskiej kadry podjęli więc słuszną decyzję. (jb)

W SKRÓCIE

■ **PRZYCZYŃĘ ŚMIERCI SKOLIMOWSKIEJ ZBADA PROKURATURA.** Warszawska prokuratura okręgowa zbada okoliczności śmierci Kamili Skolimowskiej, 26-letniej mistrzyni olimpijskiej w rzucie młotem, która zmarła w środę w Portugalii podczas zgrupowania kadry. – *Prokuratura robi to zawsze w przypadku śmierci obywatela polskiego w miejscu publicznym, osoby młodej* – powiedział wczoraj rzecznik prokuratury Mateusz Martyniuk. Strona polska czeka też na wyniki sekcji zwłok Skolimowskiej, którą przeprowadzono w Portugalii. – *Kamila Skolimowska była wielokrotnie badana i nigdy nie stwierdzono, że ma jakąś chorobę, nie było też najmniejszych podejrzeń. Ona sama też dbała o swoje zdrowie* – oświadczył dr Marek Prorok, który od 25 lat jest głównym lekarzem Polskiego Związku Lekkiej Atletyki.

■ **REMIS LECHA Z UDINESE.** W pierwszym meczu 1/16 Pucharu UEFA Lech zremisował u siebie z włoskim Udinese Calcio 2:2. Za tydzień w rewanżu Lech nie stoi na straconej pozycji, ale łatwo nie będzie. – *Powiedziałem przed meczem, że Udinese to niełatwy rywal i każdy wynik, byle nie przegrana, będzie mnie cieszył* – przyznał trener Lecha, Franciszek Smuda. – *W duchu jednak sobie mówiłem, że musimy wygrać, żeby mieć szansę w rewanżu. Ale teraz i tak nie jest źle. W Udine pójdziemy na całość, żeby wygrać.* Bramki w Poznaniu strzelali: Rengifo (82.), Arboleda (84.). – Quagliarella (49.), Arboleda (55. samob.). Lech: Turina – Wojtkowiak, Bosacki, Arboleda, Djurdjević – Injać, Murawski, (68. Bandrowski) – Lewandowski, Rengifo, Stilić.

■ **ORŁY PRZEGRZAŁY Z PRZEROWEM.** Są tacy rywale, z którymi przegrywa się bardzo często. Dobrze wiedzą o tym drugoligowi hokeiści HC Orłowa, którzy w meczu grupy wschodniej po raz kolejny w tym sezonie nie dali rady drużynie Przerowa. Podopieczni trenera Petra Česlika przegrali u siebie z Przerowem 2:3. Goście zdobyli gola w dogrywce. Bramki dla Orłowej: Kotásek (18.), J. Dušek (35.); dla Przerowa: Menšík (36.), Finsterle (47. i 63.). Jutro Orłowa zmierzy się na wyjeździe ze Sztornberkiem.

■ **PILKARSKI TURNIEJ REFO-TAL CUP.** Grupa „A”: Lutynia Dolna – Czeski Cieszyn (dziś, 8.30), Piast Cieszyn – Lokomotywa Piotrowice (dziś, 10.05), Slavia Orłowa – Sucha Górna (dziś, 11.40), Banik Olbrachcice – Dzieńmorowice (dziś, 13.15).

■ **HISTORYCZNY SUKCES MUSZYNIANKI.** Siatkarki Fakro Muszynianki pokonały RC Cannes 3:1 (25:23, 25:21, 25:27, 25:18) w rewanżowym spotkaniu 1. rundy play off Ligi Mistrzów. Pierwszy mecz we Francji także zakończył się zwycięstwem Fakro Muszynianki 3:1. Polki awansowały do dalszych gier. (jb)

Podziękowanie

Dyrekcja Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Trzyniecu I pragnie tą drogą serdecznie podziękować wszystkim sponsorom i darczyńcom, partnerom medialnym, rodzicom, sympatykom, nauczycielom, a przede wszystkim członkom sztabu organizacyjnego za pomoc okazaną przy organizacji XXXVIII Zjazdu Gwiazdzistego 2009. Tadeusz Szukic